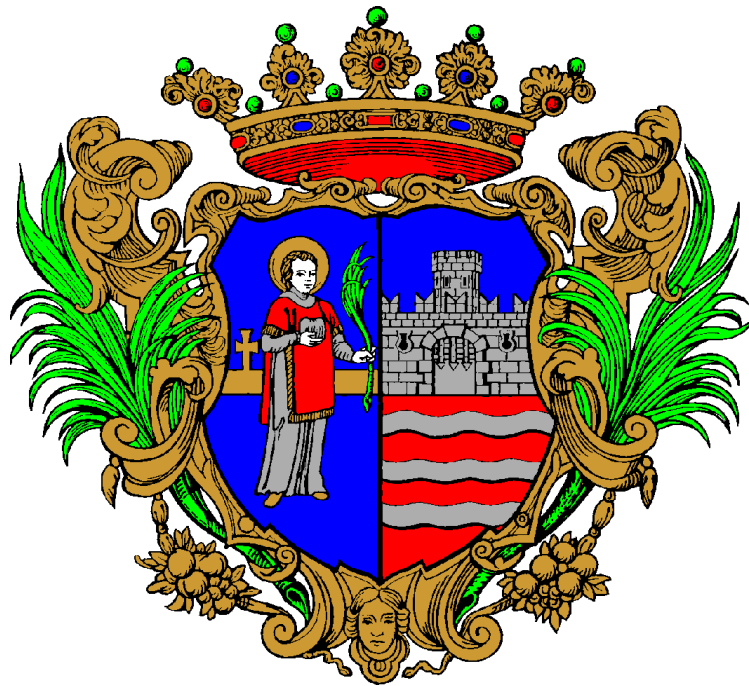

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ FELÜLVIZSGÁLATA

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2019.

TARTALOM

I. BEVEZETÉS	3
II. A VÁROS ÁLTALÁNOS HELYZETKÉPE	4
III. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSI ÉS GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSI FELADATAI	7
IV. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK	8
V. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS, GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKAT VÉGZŐ INTÉZMÉNYEK ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK	10
1) EGYESÍTETT EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS INTÉZMÉNY GYŐR	10
2) HAJLÉKTALANOKAT SEGÍTŐ SZOLGÁLAT GYŐR	25
3) EGYESÍTETT BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYHÁLÓZAT GYŐR	33
4) CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT	37
VI. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL ELLÁTÁSI SZERZŐDÉSSEL BIZTOSÍTOTT KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOK	48
1) PSZICHIÁTRIAI BETEGEK NAPPALI ELLÁTÁSA – BAPTISTA SZERETETSZOLGÁLAT	48
2) GYERMEKEK ÉS CSALÁDOK ÁTMENETI ELLÁTÁSA – SZT. CIRILL ÉS METHOD ALAPÍTVÁNY	48
3) HALMOZOTTAN FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK NAPPALI ELLÁTÁSA – MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT	49
4) SZENVEDÉLYBETEGEK NAPPALI ELLÁTÁSA – MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT	49
VII. IDŐSEK GYŐRBEN	50
VIII. ESÉLYEGYENLŐSÉG	51
IX. GYŐR-MOSON SOPRON MEGYE ÁLLAMI FENNTARTÁSBAN MŰKÖDŐ SZOLGÁLTATÁSI RENDSZERE	53
X. FEJLESZTÉSI TERVEK ÜTEMEZÉSE	60
A FELÜLVIZSGÁLAT ALAPJÁN AZ INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSI TERVEK IDŐBELI ÉS KÖLTSÉGVETÉSI ÜTEMEZÉSE	60
XI. JÖVŐKÉP	61

I. BEVEZETÉS

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: SzCsM rendelet) 111/A. § (5) bekezdésében foglalt előírás szerint két évente szükséges a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata.

A felülvizsgálati időszak alatt a szociális szolgáltatási rendszerben struktúrát érintő változás nem történt.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (a továbbiakban: Szt.) 90. § (2) bekezdése alapján a megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát, idősek átmeneti ellátását, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani.

A koncepció felülvizsgálata eleget tesz azoknak a kötelezettségeknek is, amelyeket az SzCsM rendelet a koncepció tartalmi elemeire vonatkozóan előír. Az SzCsM rendelet 111/A. § (1)-(2) bekezdése alapján a koncepció tartalmazza különösen:

- a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét,
- a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit, a szolgáltatások iránti igény alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit, a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján korszerűsítésének irányait.

A koncepció készítése során felhasználásra kerültek mindazok a Közgyűlés által elfogadott dokumentumok, programok, döntések, amelyek a terület komplexitására is figyelemmel érintik, érinthetik a szociális szolgáltatásokat, illetve adataik, megállapításaik relevánsak.

Legfontosabb célkitűzés továbbra is az, hogy a város valamennyi lakója számára legyenek elérhetőek a szociális biztonságot garantáló ellátások az eddigi magas szakmai színvonalon, és ha lehet, még magasabb minőségben, hatékonyan segítve a polgárokat.

II. A VÁROS ÁLTALÁNOS HELYZETKÉPE

Győr továbbra is a magyar település-hálózat legdinamikusabban fejlődő, az ország ötödik legnagyobb városa, az egyik legfejlettebb térségében kiemelkedő szerepet tölt be gazdasági, egyházi, egészségügyi, szociális, kulturális, oktatási és közigazgatási területen. Lendületes, innovatív nagyváros, kiemelkedő lakó-, vállalkozási- és kulturális környezetet kínál. Tartja a jármű- és gépiparban korábban megszerzett erős pozícióit, azok fejlesztése mellett sikeresen diverzifikálja gazdaságát a környezet- és egészségipar, a sportgazdaság, valamint a gazdasági szolgáltatások területén. Az észak-dunántúli térség gazdasági központja, e funkció mellett a közszolgáltatásokban is (oktatás, egészségügy, kultúra, sport) vezető szerepet játszik.

A város és környezete szoros, agglomerációs jellegű együttműködésben él. A munkahelyeinek több mint egyharmadát nem a Győrben élők töltik be, ám a térségben élők csak a város infrastruktúráját igénybe véve tudják életüket élni, ami a továbbiakban is meghatározza a város fejlődésének dinamikáját.

Népességi adatok

Győrben 2017. január 1. napján 125.139 fő állandó lakos élt (lakónépessége 131.940 fő), míg 2019. január 1. napján 124.685 fő, amely csökkenést mutat az állandó lakos szám tekintetében, míg a lakónépesség (139.689 fő) növekedést mutat.

A népesség megoszlása korcsoportok és nemek szerint

Korcsoport	Férfi (fő)	Nő (fő)	Összesen (fő)
0-29	21974	21525	43499
30-49	22553	22161	44714
50-59	7975	8436	16411
60-64	3579	4627	8206
65 év feletti	10271	16588	26859
Összesen	66352	73337	139689

Központi Személyi és Lakcímnnyilvántartás 2019. október 1.

A 2020–2024-es időszakra szóló, az „Idősbarát Győr (Városi állapotfelmérés az idősök helyzetéről - Idősök egészségképe és Konceptió az idősök életminőségének javítására Győrben (2020–2024))” című koncepció részletesen, komplex módon tárgyalja az idősök helyzetét egy átfogó városi állapotfelmérés alapján, amelynek a jelen koncepció szempontjából releváns megállapításai az alábbiak: továbbra is tartja magát az a trend, hogy a születéskor várható élettartam magasabb az országos átlagnál. A férfiak esetében 74 év, míg a nőknél 80 év, a két nem között minimálisan, de folyamatosan csökken a különbség. A nyers halálozási arányszámok tekintetében Győr kedvezőbb helyzete továbbra is fennáll, mind a korai mortalitás, mind az időskori trendjében kedvező folyamatok figyelhetők meg. A népesség korösszetétele a tekintetben sem változott, hogy az elöregedés folytatódik, amely alapvető hatással van a szociális szolgáltatások iránti megnövekedő igényekre, amelyet a koncepció további részében megjelenő, egyes szociális szolgáltatásokra várakozók száma is markánsan alátámaszt. A 65 éves vagy annál idősebb korcsoport aránya erőteljesen növekedett az elmúlt évtizedben, míg az aktív korosztályé (15–64 évesek) 5,6%-kal csökkent.

A legnagyobb számú időskohorsz a most 65–69 év között lévő Ratkó-gyerekeké, míg az aktív korosztály népességének csökkenése is felgyorsult. Ezek a trendek a következő években látványos hatással lesznek a koncepcióban érintett szolgáltatások igénybevételére is, amelyet az intézményi adatok már most is alátámasztanak.

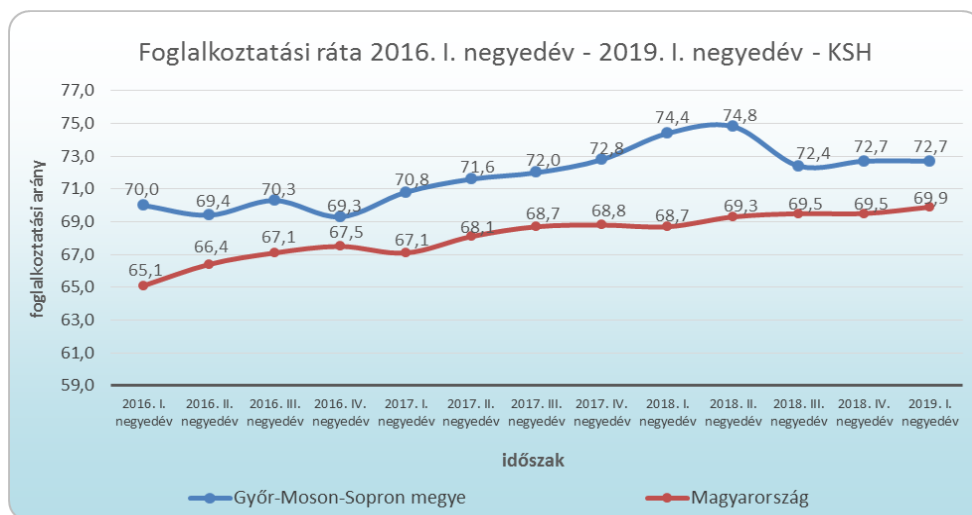
Foglalkoztatási és közfoglalkoztatási adatok*

A megye lakónépessége 461.518 fő a koncepció felülvizsgálatának készítésekor, amely 6.301 fővel több, mint két évvel korábban. Az ország lakónépességének 4,7%-a, míg az alkalmazásban állók 4,5%-a él a megyében. A lakónépesség 51,45%-a nő, a 15 éven aluliak aránya 14,8%, a 15–64 év közöttieké 67,6%, a 64 év felettieké 17,6%.

A megye – és ezen belül Győr városa – gazdasági fejlettségét mutatja, hogy az egy főre jutó GDP az országos átlag 128,7%-a. Győrben az ipari termelés ágazati szerkezetében a gépipar dominál, azon belül is a hagyományos bázissal rendelkező közúti járműgyártás fejlődik a legnagyobb mértékben, amelyen belül is kiemelkedik az Audi Hungária Zrt.

Megállapítható, hogy a térség fejlődésének legfőbb mozgatói a külföldi befektetések és a hozzájuk kapcsolódó helyi kis- és középvállalkozások.

Regisztrált álláskeresők száma Győr-Moson-Sopron megyében 2016–2019

*Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály:
Munkaerő-piaci helyzetkép 2019. II. negyedév

Győr-Moson-Sopron megyét illetően az álláskeresők száma 2019. áprilisi zárónapon 2.988 fő volt, mely az előző hónap adatánál 402 fővel alacsonyabb. Az előző év azonos időszakához képest nem mutatkozik értékelhető eltérés. Az országos foglalkoztatottsági arányt vizsgálva megállapítható, hogy Győr-Moson-Sopron megye foglalkoztatási helyzete kedvezőbb az országos átlagnál.

A nyilvántartott álláskeresők (gazdaságilag aktív népességen belüli) aránya

Járási Hivatal	2018.	2019.	2019.	2019.	2019.
	április	január	február	március	április
	%	%	%	%	%
Győr	1,6	1,5	1,6	1,7	1,5
Kapuvár	1,4	1,7	1,8	1,4	1,1
Mosonmagyaróvár	1,2	1,5	1,5	1,4	1,2
Sopron	1,1	1,6	1,6	1,4	1,2
Csorna	0,6	0,8	0,8	0,7	0,6
Győr-Moson-Sopron megye	1,3	1,5	1,5	1,5	1,3

*Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály:
Munkaerő-piaci helyzetkép 2019. II. negyedév

2019. áprilisban a regisztrált álláskeresőkön belül a pályakezdők aránya 3,7% volt. A 25 év alattiak 11,2%-ot képviseltek, míg az 50 év felettiak a regisztráltak 39,8%-át tették ki. A nyilvántartottak 25,5%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, a felsőfokú végzettségűek aránya pedig 11,7% volt. Az álláskeresők 73,1%-a fizikai, 26,9%-a pedig szellemi, vezetői állománycsoportba tartozott. 16,6%-uk több mint 12 hónapja szerepelt a nyilvántartásban, 2,8%-uk pedig megváltozott munkaképességű volt.

A nyilvántartott álláskeresők (gazdaságilag aktív népességen belüli) aránya 1,3%-os volt, amely 0,2 százalékponttal alacsonyabb az előző hónap mutatójánál, és megegyezik az előző év azonos időszakának rátájával.

Infrastruktúra

A helyben meglévő gazdasági tevékenységhez a lakosság korszerű igényeinek kielégítéséhez elengedhetetlenül fontos szempont a város infrastrukturális ellátottságának színvonala. A 2017. évben sikerrel megrendezésre került Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztiválhoz (EYOF) kapcsolódó fejlesztések, az Aqua Sportközpont, az Olimpiai Sportpark, a Széchenyi Egyetem kollégiumi szárnyának bővítése markáns és a jövő számára is meghatározó fejlődést hoztak a város életében. A rendezvény sikere hozzájárult Győr hírnevének, elismertségének öregbítéséhez.

A korábban is az országos átlagot meghaladó jellemzőkkel bíró települési út-, víz-, csatornahálózat bővítési, felújítási, korszerűsítési munkálatai is folytatódtak. Az Önkormányzat évről évre jelentős forrásokat biztosít út-, víz-, csatornahálózat bővítési, felújítási, korszerűsítési munkálatokra. A 2014–2020-as európai uniós programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: TOP) keretében, amelynek Győr Megyei Jogú Városra jutó keretösszege 21,6 milliárd Ft, jelentős útfejlesztési programok, kerékpárút építések, parkolási infrastruktúrafejlesztések, zöldterület rekonstrukciók valósulnak meg közel 13 milliárd Ft értékben. Ugyancsak folytatódik az újjáépítési szociális városrehabilitáció. A TOP keretösszegeből városi közszolgáltatások fejlesztésére (egészségügyi és szociális infrastruktúra) nagyságrendileg 1,1 milliárd Ft áll rendelkezésre. A Modern Városok Program keretében megvalósuló, az egész régió számára fontos fejlesztések is zajlanak, így többek között közúti fejlesztések, az új Mosoni-Duna-híd megépítése, a vasúti- és buszközlekedést meghatározó intermodális csomópont kialakítása, és még több, nagy hatású egészségügyi, sport- és turisztikai célú beruházás.

III. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSI ÉS GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSI FELADATAI

Szociális szolgáltatások	biztosított	nem biztosított
Szociális alapszolgáltatások		
Étkeztetés	x	
Házi segítségnyújtás	x	
Családsegítés	x	
Nappali ellátások		
- idősek nappali ellátása	x	
- fogyatékosok nappali ellátása	x	
- pszichiátriai betegek nappali ellátása	x	
- szenvedélybetegek nappali ellátása	x	
- nappali melegedő	x	
Szakosított ellátások		
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények		
- időskorúak átmeneti gondozóháza	x	
- éjjeli menedékhely	x	
- hajléktalan személyek átmeneti szállása	x	
Ápolást, gondozást nyújtó intézmények		
- idősek otthona	x	
- hajléktalanok otthona	x	
Rehabilitációs intézmény		
- hajléktalanok rehabilitációs otthona	x	
Gyermekjóléti alapellátások		
- gyermekjóléti szolgáltatás	x	
- gyermekjóléti központ	x	
- 0–3 éves gyermekek napközbeni ellátása	x	
- gyermekek átmeneti ellátása	x	
- családok átmeneti ellátása	x	

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által ellátási szerződés, feladatellátási szerződés alapján biztosított nem kötelező szolgáltatások:

- A közterületeken élő hajléktalan személyek ellátását biztosító **utcai szociális munka szolgáltatást** a Segítőház Alapítvánnyal 2008. január 1. napjával kötött ellátási szerződéssel látja el az Önkormányzat. 2012. január elsejétől az utcai szociális munka kikerült a kötelező önkormányzati feladatok közül, finanszírozása pályázati úton valósul meg. A közterületen élő hajléktalan személyek biztonságos ellátása miatt a szolgáltatás biztosítása továbbra is szükséges.

A szolgáltatás fenntartásához Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata évente 4.500.000 forinttal járul hozzá.

- A **támogató szolgáltatás** biztosítására 2007. január 1. napjától ellátási szerződés kötésére került sor a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal. A támogató szolgáltatás már 2009. január elsejétől kikerült a kötelező feladatok köréből. Finanszírozása pályázati úton, finanszírozási szerződésben meghatározott feladategységek alapján történik. Az ellátás fontosságára és a szükségletekre való tekintettel az ellátási szerződés nem került felbontásra. A támogató szolgáltatás olyan emberek segítésére fókuszál, akik támogatás nélkül nem tudnák megőrizni önálló életvitelüket. A szolgáltatás biztosításával elkerülhető az ellátottak izolációja, képessé válnak a külvilággal való kapcsolatok fenntartására, amely segíti a megfelelő mentális állapot megtartását.

A szolgáltatás működtetése hozzájárul a mozgásukban sérült emberek esélyegyenlőségének biztosításához, illetve nélkülözhetetlen egyes szociális szolgáltatások (pl. fogyatékosok nappali ellátása) fenntartásához is. 2018. január 1-től gazdasági és szakmai szempontok figyelembevételével a bakonyszentlászlói és a mosonmagyaróvári szolgálatok integrálásával MMSZ Győr-Pannonhalma Járási Támogató Szolgálat néven működik tovább.

A szolgáltatás fenntartásához Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata évente 2.000.000 forinttal járul hozzá.

- A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** 2010. január 1. napjától szintén kikerült az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közül. Szakmai indokoltsága – a jogosultak számára olyan szolgáltatásokat kell nyújtani, ami lehetővé teszi, hogy minél tovább a saját otthonukban maradhassanak – miatt az Önkormányzat pályázati finanszírozással továbbra is biztosította a szolgáltatást az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézményen keresztül. A szolgáltatás biztosítása állami feladat, amely a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: SZGYF) feladatkörébe tartozik. A Főigazgatóság 2013. július 1-jétől feladatellátási megállapodás alapján továbbra is az Önkormányzat útján látja el a feladatát.

IV. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az elmúlt évekhez hasonlóan kiemelt figyelmet fordít a szociális igazgatás egész területére. Ennek érdekében a támogatási rendszerének a mindennapi élet és a támogatáshoz kapcsolódó változások folyamatos figyelemmel kísérésével igyekszik fejleszteni.

A rendszer fontos részét képezik a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat nyújtó intézmények által nyújtott szolgáltatásokon túl, a szociális hátránnyal küzdők pénzügyi és természetbeni ellátásai. A szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2015. (II. 27.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: helyi rendelet) szabályozott támogatások: lakhatási támogatás, nevelési támogatás, adósságkezelési szolgáltatás, ápolási támogatás és gyógyszer-támogatás, amely támogatásokkal kapcsolatos rendelkezések a rendelet 2015. évi elfogadása óta többször módosításra kerültek úgy, hogy a cél, a rászoruló ügyfelek minél szélesebb körének támogatása megvalósulhasson.

Az Szt. által is szabályozott rendkívüli települési támogatás tekintetében, a 2017. évi egy főre jutó jövedelem összegének megemelése mellett a lakhatási támogatásban is részesülő kérelmezőknek nyújtható rendkívüli települési támogatás két alkalom helyett négy alkalommal adható. A 2019. április 1. napjától hatályba lépett módosításnak köszönhetően a

temetési költségek enyhítésére adható támogatás jövedelemhatárának változtatása, megemelése is azt a célt szolgálja, hogy többen részesülhessenek támogatásban.

Az önkormányzat által bérbe adott lakások tekintetében pedig jövedelemfüggő lakbértámogatási rendszer működik, amely további könnyítést jelent a nehéz helyzetben lévő bérlőknek.

A szociális pénzbeli és természetbeni ellátások finanszírozását teljes körűen az Önkormányzat biztosítja.

2018. évben települési támogatásra fordított összegek

Települési támogatás	összeg	eset
Adósságkezelés	1209792	202
Ápolási	37376118	1432
Gyógyszertámogatás	7048200	1120
Lakhatási támogatás	59828266	9548
Nevelési támogatás	85500	6
Rendkívüli települési támogatás	92501703	6093

Humánszolgáltatási Főosztály Népjóléti Osztály kimutatása

Gyermekétkeztetés

A bölcsődei ellátásban saját főzőkonyhákban készített reggeli főétkezést, déli meleg főétkezést, valamint tízórait és uzsonnát kapnak a gyermekek.

Az óvodákban és az általános iskolákban déli meleg főétkezést és tízórait, uzsonnát vehetnek igénybe, illetve az ebéd külön is igényelhető. Az étkeztetés saját főzőkonyhákban és vásárolt étellelmezéssel kerül megoldásra.

Az intézményekben a törvényi szabályozásnak megfelelően a szociálisan rászorult gyermekek számára teljes körűen biztosított az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetés.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

2018 augusztusában az egyszeri kiegészítő támogatás kifizetése alapján 798 gyermek volt jogosult az alap összegű támogatásra, vagyis megfelelt a jogosultsági feltételeknek és ez alapján a kedvezményre való jogosultság megállapításra került. Ezen időszakban 246 gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága mellett, hátrányos helyzetének, vagy halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása történt jegyzői határozattal.

2018 novemberében 733 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek kapott alapösszegű kiegészítő támogatást, 272 gyermek volt jogosult az emelt összegű egyszeri kiegészítő támogatásra, tehát ők a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény mellett hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek.

Fentiek alapján 2018. évben összesen 12.687.500,- Ft értékben részesültek a jogosultak támogatásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma évről-évre csökken, amelynek oka, hogy a központi jogszabályban meghatározott jövedelemhatár évek óta nem változott. 2018. évben 91 elutasításra került sor, amelyeknek oka leggyakrabban az egy főre jutó jövedelemhatár túllépése.

A törvényben meghatározott feltételek alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a jegyző 2018-ban 230 gyermek esetében a hátrányos helyzet, 48 gyermek esetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását állapította meg.

V. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS, GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKAT VÉGZŐ INTÉZMÉNYEK ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

1) Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr

Az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény (a továbbiakban: EESZI), Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában a lakossági igényeknek, szükségleteknek megfelelően személyre szabott, differenciált szakmai munkával látja el a város idősgondozásával összefüggő szociális alapszolgáltatási és szakellátási, továbbá a fogyatékos személyek ellátásával összefüggő szociális alapszolgáltatási feladatokat.

A mindennapi munka középpontjában a gondozásra, ápolásra szoruló emberek fizikai szükségleteinek minőségi, egyénre szabott ellátása, a boldog békés időskor megteremtése, a lelki harmónia megőrzése áll.

A fogyatékos személyek esetében kiemelten hangsúlyos az egyén meglévő képességeire, erősségeire alapozott, gyógypedagógiai fókuszú, szociális szakmai segítség nyújtása, rehabilitációs lehetőségek felkutatása, a társadalmi integráció elősegítése.

1. Alapszolgáltatások:

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás
- c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- d) idősek nappali ellátása,
- e) fogyatékos személyek nappali ellátása.

Az EESZI Győr Megyei Jogú Város közigazgatási területén biztosítja az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, idősek, illetve fogyatékosok nappali ellátását. Fogyatékosok nappali ellátása igénybevétele kiterjed még Abda, Börcs, Bőny, Dunaszeg, Dunaszentpál, Enese, Gönyű, Győrladamér, Győrújbarát, Győrújfalú, Győrzámoly, Ikrény, Kisbajcs, Koroncó, Kunsziget, Mezőörs, Nagybajcs, Nagyszentjános, Nyúl, Öttevény, Pér, Rábapatoná, Rétalap, Töltéstava, Vámosszabadi, Vének települések közigazgatási területén élőkre is.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást Győr Megyei Jogú Város közigazgatási területe mellett Abda, Bőny, Dunaszeg, Dunaszentpál, Gönyű, Győrújbarát, Győrújfalú, Győrzámoly, Ikrény, Kunsziget, Mezőörs, Pér, Rétalap, Vámosszabadi települések közigazgatási területén is biztosítja a településekkel évente megkötött megállapodás útján.

Az alapszolgáltatásokon belül az étkeztetés, házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megszervezése és irányítása három gondozási központon keresztül valósul meg, központonként meghatározott ellátási területeken.

Nappali ellátás keretében az intézmény Fogyatékosok Napközi Otthonát és 12 idősek klubját működtet. Az Otthon utcai Idősek Klubjában 48 fővel működő differenciált ellátást nyújtó Idősek Klubja működik, amely 28 fő demenciával élő személy ellátását tudja biztosítani.

Az alapszolgáltatások egymásra épülnek, ezért fontos a szolgáltatást biztosító tevékenységek folytonossága, komplexitása, magas minősége, továbbá az átjárhatóság.

Az SzCsM rendelet 2. § 1) pontja határozza meg a szociális alapszolgáltatások szolgáltatási elemeit (amely a szolgáltatás részeként megjelenő tevékenységek összessége). Egy adott szolgáltatási elem egyszerre több szolgáltatás palettáján is megjelenik, más-más tevékenység tartalommal (pl. a felügyelet a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásnál és a nappali ellátásnál is megjelenik).

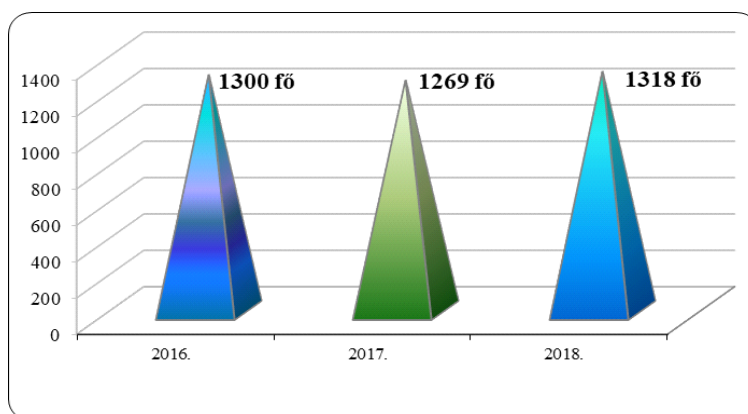
a) Étkeztetés

Az EESZI étkeztetést biztosít azon szociálisan rászoruló személyek számára, akik önmaguk, illetve eltartottjaik részére koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai vagy szenvedélybetegségük miatt a napi egyszeri meleg ételt tartósan, vagy átmenetileg nem képesek biztosítani. A szociális rászorultság feltételeit, a törvényi előírásoknak megfelelően, a helyi rendelet szabályozza. A nyújtott szolgáltatási elem: étkeztetés.

Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően egyszeri meleg étel (ebéd) – szakorvos javaslatára diétás – biztosításával történik. Az étkezés igénybevétele történhet helyben fogyasztással, elvitellel, lakásra szállítással. A szolgáltatásnak kapacitáskorlátja nincs.

Az étkezés iránti igény évek óta hasonló képet mutat. Az ellátást igénybe vevők száma folyamatosan magas. Sokak számára ez a szolgáltatás biztosítja, hogy napjában egy alkalommal meleg ételhez jussanak. Jellemző, hogy az étkeztetést nagyobb számban szállítással veszik igénybe, amelynek oka az ellátást igénybe vevők egészségi állapota, illetve magas életkora.

Étkeztetésben részesülők száma tárgyév december 31. napján

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

b) Házi segítségnyújtás

Az EESZI az önmaguk ellátására saját erőből nem, vagy csak részben képes személyek részére saját lakókörnyezetében biztosítja a – gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet szerinti – gondozási szükséglet vizsgálat alapján igazolt szociális segítséget, vagy a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló személyi gondozást.

A nyújtott szolgáltatási elemek:

- háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- gondozás.

Szociális segítség (háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás) az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

A gondozási központok által leggyakrabban nyújtott tevékenységek köre: higiénés ellátások biztosítása, gyógyszerelés, gyógyszerkiváltás, bevásárlás, étkezésekben segítségnyújtás, ügyintézés.

Személyi gondozás (gondozás és háztartási segítségnyújtás) az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.

Az EESZI az SzCsM rendelet 5. sz. mellékletében meghatározott gondozási tevékenységeket és résztevékenységet az ellátást igénybe vevővel együttműködésben, szükségleteinek megfelelő mértékben és gyakorisággal a gondozási terv dokumentációban rögzítettek szerint biztosítja, a változó szükségletekre figyelemmel.

Az ellátást munkanapokon 7.00–15.30 óráig, indokolt esetben hétköznap 15.30–19.00 óráig, munkaszüneti napokon 7.00–19.00 óráig biztosítja.

Az ellátásba kerülők többsége magas gondozási szükséglettel rendelkezik, akiknek egészségi állapota nagyon rossz, ágyhoz kötöttek, ellátni magukat nem képesek.

Az EESZI általában 1–2 órás gondozási óraszámot tud biztosítani, súlyos esetekben napi 3–4 órát, oly módon, hogy a gondozó vagy ápoló naponta több alkalommal látja el az ellátottnál a szükséges tevékenységeket. Egyre nagyobb szükséglet mutatkozik a délutáni és hétfői ellátásra.

A működési engedély szerinti ellátható személyek száma ez év novemberétől 690 fő.

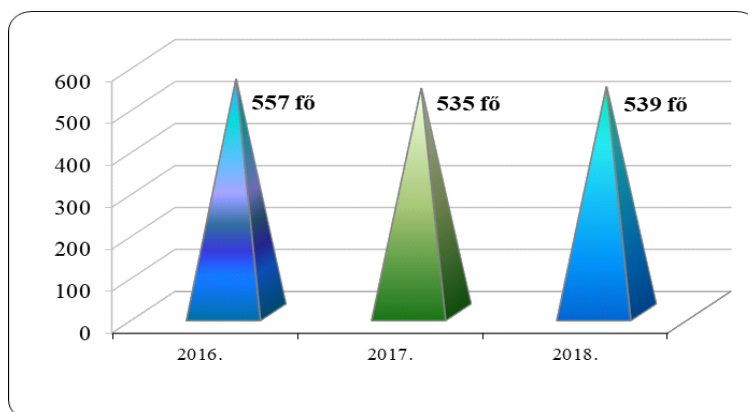
Gondozási központonként:

– Rónay utcai Gondozási Központ (9026 Győr, Rónay J. u. 5–7.)	225 fő
– Lepke utcai Gondozási Központ (9028 Győr, Lepke u. 37.)	225 fő
– Répce utcai Gondozási Központ (9024 Győr, Répce u. 8/b.)	240 fő

A szociális ágazatban jelenlévő szakképzett munkaerő hiánya és elvándorlása, valamint az ellátást igénybe vevők szükségleteinek növekedése miatt, az ellátásra várólista alakult ki.

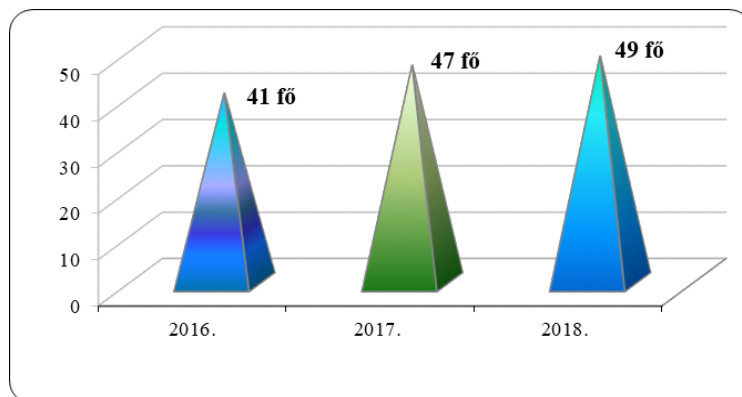
A tartós kapacitáshiány (várólista) miatt a működési engedélyben engedélyezett ellátotti létszám 87 fős bővítésére került sor, a fenti táblázat már ezeket az adatokat tartalmazza. A nagyszámú munkaerőhiány és fluktuáció miatt viszont továbbra is gondot okoz a szakmai feladatok ellátása. A bővítés a racionálisabb munkaerő kihasználást, illetve elsősorban az alacsonyabb gondozási szükséglettel rendelkezők ellátását teszi lehetővé a várakozás csökkentése érdekében.

Házi segítségnyújtásban részesülők száma tárgyév december 31. napján

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

Házi segítségnyújtásra várakozók száma tárgyév december 31. napján

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

c) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2013. július 1-től e szolgáltatás biztosítása állami feladat, amely az SZGYF feladatkörébe tartozik. Az SZGYF 2013. július 1-től feladatellátási megállapodást kötött az Önkormányzattal, aki továbbra is az EESZI-n keresztül biztosítja a szolgáltatást.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás saját otthonukban élő egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegeknek biztosítható az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából.

A szociális rászorultság feltételeit az Szt. 65. §-a (4) bekezdése határozza meg.

A nyújtott szolgáltatási elem: felügyelet.

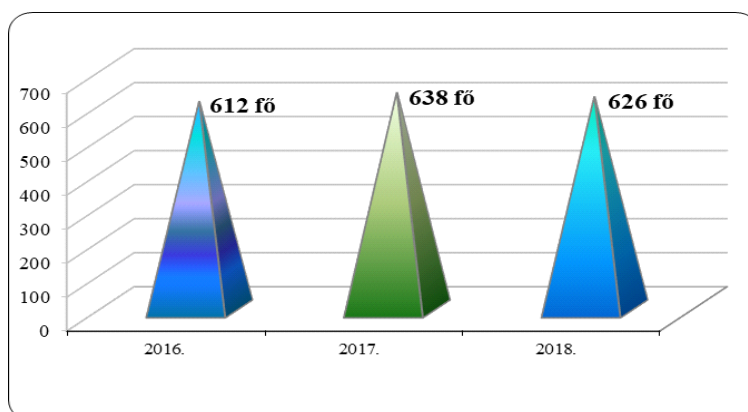
A szolgáltatás a Rónay utcai Gondozási Központ szervezeti keretei között működik, a településeken az önkormányzatok biztosítanak ügyfélfogadást. A 24 órás felügyelet biztosítja – vészjelzés esetén – az ügyeletes gondozó helyszínen 30 percen belüli megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hívókészülékeinek száma 500 darab.

A kapacitások teljes mértékben kihasználtak, amely a szolgáltatásra való jelentős igényt tükrözi. A szolgáltatást leginkább az idősek veszik igénybe, amely elmondásuk szerint a biztonságérzetükhöz nagymértékben hozzájárul.

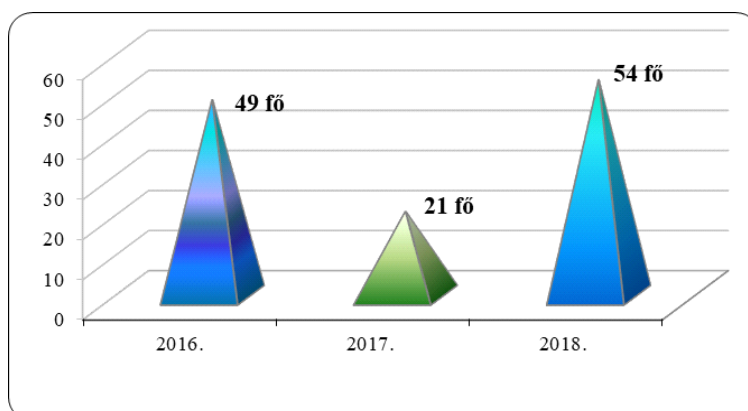
A várakozók száma magas, a készülékhez jutás ideje a több hónapot is meghaladhatja.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma tárgyévben

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra várakozók száma tárgyév december 31. napján

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

d) Idősek nappali ellátása (idősek klubja)

Az idősek nappali ellátása a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiénés szükségletek kielégítésére.

A város területén 12 idősek klubjában, mindösszesen 378 férőhely áll rendelkezésre. A differenciált ellátást nyújtó Otthon utcai Idősek Klubjában 28 fő demenciával élő személy befogadására alkalmas csoport működik.

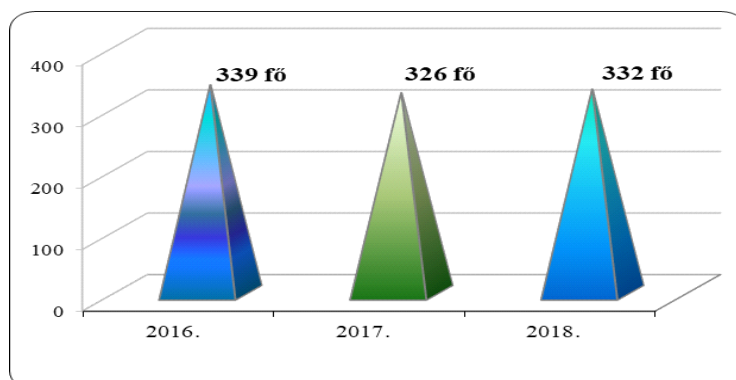
Az elmúlt évek során a klubok épületeinek felújítása, korszerűsítése a kor igényeinek megfelelően megtörtént, az állagmegóvásuk folyamatos. A helyiségek az ellátást igénybe vevők kényelmét szolgáló bútorokkal berendezettek, így korszerű, esztétikus, otthonos környezetben tölthetik mindennapjaikat. Az idősek klubjai a hatályos jogszabályoknak megfelelően alkalmasak a közösségi együttlétre, pihenésre, tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására. Az étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására szolgáló helyiségekkel rendelkeznek.

A klubok hétfőtől péntekig 7.30–15.30 óráig tartanak nyitva.

A nyújtott szolgáltatási elemek:

- tanácsadás,
- készségfejlesztés,
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- esetkezelés,
- felügyelet,
- gondozás és
- közösségi fejlesztés.

Idősek nappali ellátásában részesülők száma tárgyév december 31. napján

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

Demens csoport

Az elmúlt időszak egyik legjelentősebb szolgáltatás fejlesztéseként az Otthon utcai Idősek Klubja teljes körű felújításon és bővítésen esett át, az épület felső emeletén a demenciával élő személyek ellátására alkalmas helyiségek kerültek kialakításra, azzal a céllal, hogy az ellátást igénybe vevők biztonságos környezetben, minél otthonosabban, komfortosabban érezzék magukat.

2018. március 1-től az Otthon utcai Idősek Klubja 48 fő idősök, ennek keretében 28 fő demenciával élő személy nappali ellátását tudja biztosítani. Az ellátást pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező személyek vehetik igénybe.

A csoport lehetőséget biztosít a demencia súlyosságát figyelembe véve a komplex ellátásra, amely magában foglalja a fizikai és egészségügyi ellátást, lelki gondozást, a szabadidő hasznos eltöltését, a foglalkoztatást. Kiemelt feladat a tanácsadási tevékenység a hozzátartozók, demenciával élő személyekről gondoskodó családtagok számára.

A demenciával élő személyeket ellátó csoportban a nyújtott szolgáltatási elemek az alábbiakkal egészülnek ki:

- Étkeztetés keretében az EESZI igény szerint napi egy alkalommal meleg ebédet, szakorvosi javaslatra diétás étkezést biztosít helyben fogyasztással.
- A klubba eljutást 9 fő szállítására alkalmas kisbusz segíti. Külön megállapodással térítésmentesen, kísérelvel biztosított az idősök klubjába, illetve otthonukba történő szállításuk.
- A fokozott felügyeletet magasabb számú személyzet, illetve biztonságos tárgyi környezet (emeleti rész belülről zárható, ablakok biztonsági zárral ellátottak, bútorok lekerekítettek, helyiségek akadálymentesek, tájékozódást segítő piktogramok, jelek, több ággyal ellátott pihenőszoba stb.) biztosítja.
- A gondozási tevékenység során gyakoribb az inkontinenciában, tisztálkodásban, öltözködésben, étkeztetésben történő segítségnyújtás.
- A demens csoportban egyéni és csoportos foglalkozások napi rendszerességgel történnek, amelynek alapvető célja, hogy elősegítse az ellátottak meglévő képességeinek stabilizálását, a lehetséges mértékig fejlesztésüket, esetleg a már elmaradt képességek újbóli felszínre hozását.

A speciális ellátotti körre tekintettel a nyitvatartási idő a többi klub nyitvatartási idejénél hosszabb, hétfőtől péntekig 6.30–16.30 óráig tart nyitva, ezzel is segítve a hozzátartozó munkavállalását, valamint azt, hogy a demenciával élő személy minél tovább otthonában maradhasson.

e) Fogyatékos személyek nappali ellátása (Fogyatékosok Napközi Otthona)

Az ellátást a 18. életévet betöltött, értelmi vagy tanulásban akadályozott, érzékszervi, mozgásszervi, illetve halmozottan sérült vagy autista személyeknek biztosítja a napközi otthon.

A napközi otthon a társadalmi elvárásokhoz igazodó, valós igényekre és a meglévő erősségekre épülő, személyre szabott ellátást biztosít, illetve adekvát szakmai segítséget nyújt az igénybe vevőknek és szükség szerint az őt támogató családnak.

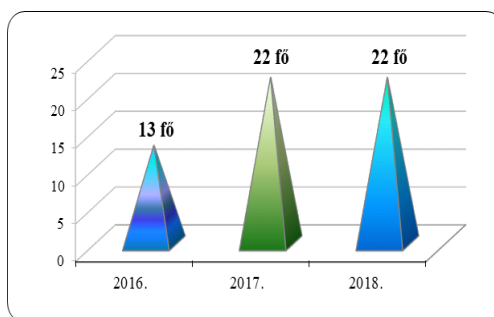
Emellett a nagyobb fokú önállóság elérésével segíti a sérült emberek társadalmi integrációját, a társadalmi kapcsolatok erősítésével az izoláció csökkentését. A praktikus, általános ismeretek tapasztalati úton történő bevésése, a szociális alkalmazkodóképesség fejlesztése mellett nagy hangsúlyt kap a kognitív és a manuális képességek készség szintre emelése.

A nyújtott szolgáltatási elemek:

- tanácsadás,
- készségfejlesztés,
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- étkeztetés,
- esetkezelés,
- felügyelet,
- gondozás,
- közösségi fejlesztés,
- gyógypedagógiai segítségnyújtás,
- pedagógiai segítségnyújtás.

A napi kétszeri étkezés biztosítása mellett (amennyiben az ellátott a szolgáltatást étkezéssel kívánja igénybe venni), minden program és tevékenység megtervezése az ellátottak valós szükségletei, igényei alapján történik. Napi, heti rendszerességgel valósulnak meg foglalkozások (pl. gyógytestnevelés, relaxáció, kézműves foglalkozások, praktikus ismeretek a gyakorlatban stb.). A napközi otthon épülete Győr, Török István u. 1. sz. alatt található. Az épület, a helyiségek, a berendezési tárgyak a fogyatékosokkal élők speciális szükségleteihez igazodnak. A napközi otthon nyitvatartási ideje hétfőtől péntekig 7.00–16.00 óráig tart. A napközi otthonban az engedélyezett férőhelyszám 32 fő. Az átlagéletkor 35 év. Az ellátást igénybe vevők heterogén csoportot alkotnak, az életkor, a sérülés súlyossága, jellege, az autizmus spektrumzavar, a társult problémaként megjelenő affektív vagy egyéb pszichiátriai kórképek, valamint a gondozási szükséglet mértéke miatt. A kapacitások évek óta maximálisan kihasználtak. A nappali ellátást étkezéssel 30 fő, míg a nappali ellátást étkezés nélkül 5 fő veszi igénybe. Utóbbiak otthonról hozzák az ételt, amelynek tárolása, melegítése és az étkeztetésben való segítségnyújtás, szükség esetén a napköziben megoldott. A várakozók száma 2018. december 31. napján 22 fő volt, de a bekerülés idő több év is lehet, mivel a fogyatékos személy a nappali ellátást hosszú ideig, akár élete végéig is igénybe veheti.

Fogyatékosok Napközi Otthonára várakozók száma tárgyév december 31. napján

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

2. Szakosított ellátások

- a) Ápolást-gondozást nyújtó intézmény (Idősek Otthona),
- b) átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza).

Szakosított ellátások keretében az EESZI a város négy különböző pontján, összesen 232 férőhelyen tartós elhelyezést nyújtó idősök otthonát, két telephelyen, összesen 43 férőhelyen átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak gondozóházat működtet.

A Kálóczy téri Idősek Otthona ötödik emeletén – 31 férőhelyen kialakított – súlyos demens személyek ellátását biztosító részleg működik.

a) Ápolást-gondozást nyújtó intézmény (Idősek Otthona)

Idősök otthonában elhelyezés nyújtható azon – jogszabályban meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező – személyek számára, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, illetve akik a rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték, de rendszeres fekvőbeteg gyógyintézeti kezelést nem igényelnek, illetve a 18. évet betöltött személyeknek, akiknek ellátása más típusú ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Gondozási szükséglet hiányában – a hatályos jogszabályokban meghatározott feltételek mellett – az ellátást igénylővel együtt élő házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos hozzátartozója is felvehető.

Az idősök otthona ellátás négy telephelyen, összesen 232 férőhelyen biztosított.

Intézmény megnevezése	Címe	Férőhelyszám (fő)
Kálóczy téri Idősek Otthona	9026 Győr, Kálóczy tér 9–11.	135 (ebből 31 fő súlyos demens ellátott)
Apáca utcai Idősek Otthona	9022 Győr, Apáca utca 27.	28
Cuha utcai Idősek Otthona	9024 Győr, Cuha utca 30.	44
Mohi utcai Idősek Otthona	9028 Győr, Mohi utca 4.	25

Az otthonokban az elmúlt évek alatt felújítást és korszerűsítést végeztek, továbbá akadálymentesítést az élhetőbb környezet biztosítása érdekében.

Az intézmény az ellátást igénybe vevő számára a vonatkozó jogszabályokban meghatározott teljes körű ellátást biztosít, az alábbiak szerint:

- lakhatás, állandó felügyelet,
- ápolás, gondozás,
- egészségügyi ellátás,
- étkeztetés,
- szükség szerint ruházattal, illetve textíliával történő ellátás,
- mentális gondozást, foglalkoztatás,
- környezeti higiénié biztosítása.

A Kálóczy téri, Apáca utcai és Mohi utcai Idősek Otthona emeletes épületben működik, ahol felvonók segítik a közlekedést a szintek között. A lakórészek egy részéhez fürdőszoba is tartozik, de többségükben önálló vizesblokk került kialakításra, külön WC-blokkal. A telephelyeken a lakószobák, fürdőszobák, közösségi helyiségek részben akadálymentesek.

A lakók elhelyezése 1–2–3 ágyas szobákban történik. A folyamatos felügyeletet az ápoló és gondozó személyzet biztosítja. Az épületekben mindenütt nővérhívó rendszer működik.

A lakók általános orvosi ellátásáról az intézmény orvosa gondoskodik, gyógyszerellátásuk a jogszabály szerint történik. Az inkontinencia termékek az ellátottak számára költségmentesen biztosítottak.

Az intézmény mozgásterapeutát, gyógytornászt foglalkoztat, akik orvos, szakorvos utasításának megfelelően mobilizálás céljából egyéni és csoportos foglalkozásokat tartanak a lakók részére időskori, mozgásszervi, reumatikus és más okokból adódó panaszok enyhítésére, a mozgásképesség megtartása céljából.

Az intézmény napi ötszöri étkezést (napi egy alkalommal meleg étel, illetve hetente két alkalommal meleg vacsora és reggeli), szakorvosi javaslatra dietetikus által összeállított diétát biztosít.

Az EESZI mentálhigiénés ellátás keretében gondoskodik a személyre szabott ellátásról, a konfliktushelyzetek megelőzéséről egyéni és csoportos megbeszélések keretében, a szabadidő kulturált eltöltéséről, az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásáról, a gondozási tervben foglaltak megvalósításáról, a hitelet gyakorlásáról, az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakításáról és működéséről.

A gondozási szükségletvizsgálatot érintő 2015. évi jogszabály módosítás következményeként a tartós ápolást, gondozást nyújtó idősök otthonaiba csak olyan személyek kerülhetnek be, akik fokozott ápolási szükséglettel rendelkeznek, akiknél a probléma az otthoni ellátás keretében már nem kezelhető. Az ellátást igénylők többféle krónikus betegségben szenvednek, egészségi, mentális állapotuk az önellátást nem teszik lehetővé. Az intézmény a lehetőségekhez mérten korszerű ápolási technikák bevezetésére törekszik, ami fontos kritériuma a minőségi ellátásnak.

Az otthonba kerülő ellátott egészségi, mentális állapotából adódóan a napi gondozási feladatok ellátása mellett fokozott ápolást is igényel, amely az ápoló személyzetnek jelentős fizikai és pszichés terhelést jelent. Az EESZI a megnövekedett ápolási, gondozási szükségletre korszerű eszközök biztosításával, a dolgozók számára színvonalas, a gyakorlatban is használható képzések szervezésével reagált.

Demenciával élő idősök ellátása

Évről évre emelkedik a vonatkozó jogszabályban meghatározott szakorvosi szakvéleménnyel rendelkező középsúlyos és súlyos demens ellátottak száma. Ez a növekvő arány egyre fontosabbá teszi a demenciával élő személyek ellátási szükségletei alapján az egységes szakmai szemléletet. Szükségeik jelentős mértékben eltérnek, fokozott gondoskodást, felügyeletet igényelnek. Kiemelkedő feladat a demenciával élő ellátottaknál a meglévő állapot minél hosszabb ideig történő szinten tartása, az állapotromlás megelőzése.

Az ellátás integrált formában történik, de a súlyos demens ellátottak részére a Kálóczy téri Idősök Otthona V. emeletén speciálisan kialakított részleg működik. Az ellátás során fokozott figyelmet fordítanak a biztonságos környezet kialakítására, amely magában foglalja a belülről zárható gondozási részleget, ahol a közösségi és a személyes mozgásterek folyamatosan kontrollálhatók. A kapacitások teljes mértékben kihasználtak.

Az idősök otthonaiban a 40 évestől a 90 év feletti korosztályig egyaránt vannak ellátottak, de döntő többséget az idős, nagyobb gondozási szükséglettel rendelkező személyek jelentik. A nők aránya magasabb.

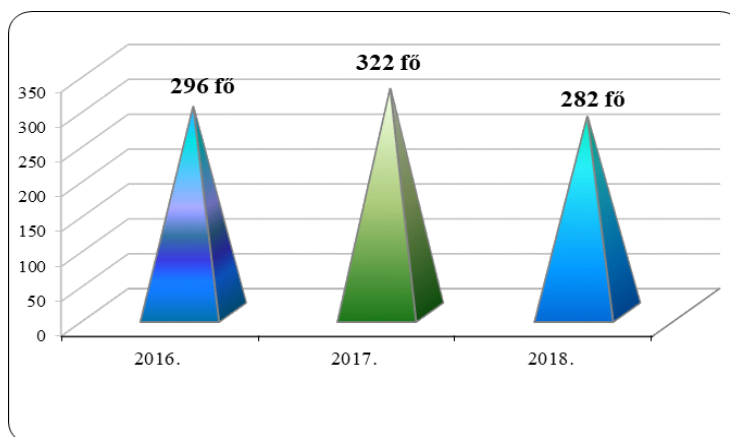
Az otthonokban évről évre egyre több a nehezen mobilizálható, teljes ellátást igénylő, ágyban fekvő lakók száma. A bekerülő ellátottak életminősége a korábbi évekhez képest rosszabb, ez a feladatellátás növekedését vonta maga után, amelyet az ellátó rendszernek létszámtól függetlenül a minőségi ellátás célkitűzésének megtartása mellett meg kell oldani.

A demencia nemcsak az intellektuális funkciók és kognitív képességek fokozatos romlását, hanem az önellátási képesség egyre jelentősebb mértékű csökkenését is jelenti, amely az egyéni állapotnak és ápolási szükségletnek megfelelő komplex ápolást, gondozást igényel.

A demenciával élő személyek tekintetében a diagram nem mutat teljes képet, mivel csak azoknak a demenciával élő személyeknek a számát tartalmazza, akik a jogszabályban meghatározott súlyos demenciát igazoló szakvéleménnyel rendelkeznek.

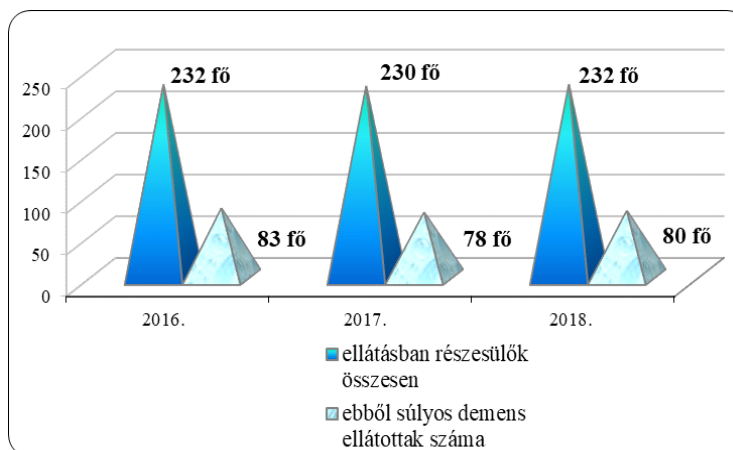
Az idősök növekvő aránya miatt évről évre növekszik az intézményes ellátások iránti igény, így a várakozók száma is.

Ellátásban részesülők száma tárgyévben

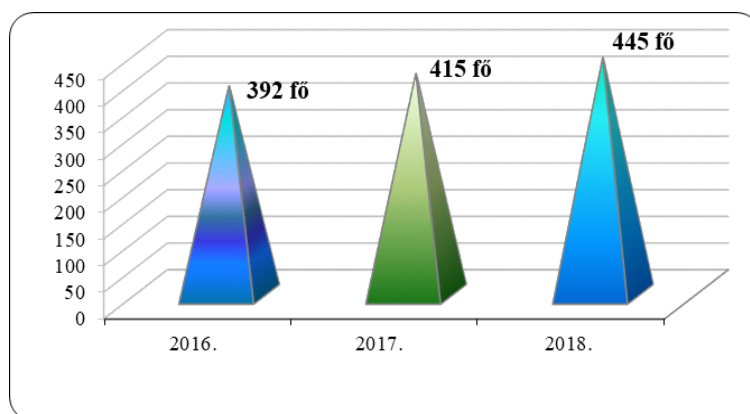
Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

Demens ellátottak száma tárgyév december 31-én

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

Idősek otthona elhelyezésre várakozók száma tárgyév december 31. napján

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

b) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza)

Időskorúak átmeneti ellátását azon időskorú, valamint a 18. életévüket betöltött személyek vehetik igénybe, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen gondoskodni nem képesek, akiknek az állapotában átmeneti változás történt, illetve azon személyek számára, akikről rövidebb-hosszabb ideig a hozzátartozó otthonában nem tud gondoskodni.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekre (időskorúak gondozóháza) vonatkozó előírások, szakmai szabályok megegyeznek az ápolást-gondozást nyújtó intézménynél (idősek otthona) leírtakkal, annyi különbséggel, hogy a teljes körű ellátást ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra biztosítja, amelyet az intézmény igazgatója különös méltánylást érdemlő esetben – az intézmény orvosának javaslata alapján – további, maximum egy évvel meghosszabbíthat.

Az EESZI az időskorúak átmeneti ellátást 2 telephelyen, 43 férőhelyen biztosítja.

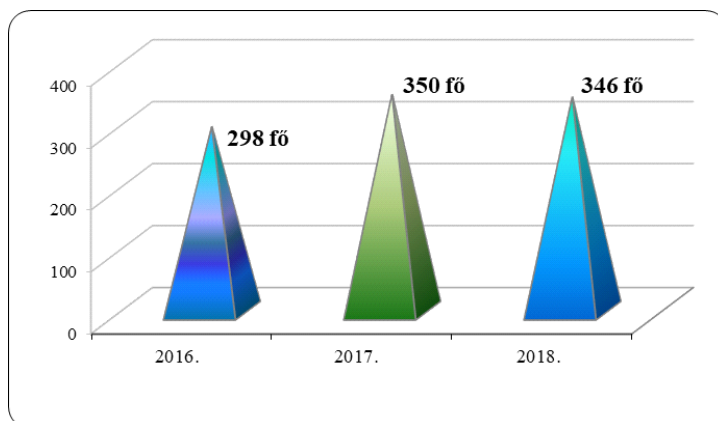
Intézmény megnevezése	Címe	Férőhelyszám (fő)
Répcse utcai Időskorúak Gondozóháza	9024 Győr, Répcse utca 8/b.	20
Lepke utcai Időskorúak Gondozóháza	9028 Győr, Lepke utca 37.	23

A családi légkört a gondozóházak kis létszáma, az otthonosan berendezett, elsősorban 2 ágyas szobák biztosítják.

Az átmeneti ellátásba egyre nagyobb számban kerülnek be magasabb gondozási szükséglettel rendelkező, folyamatos ápolást, gondozást igénylő idősek. Az utóbbi években emelkedett azon átmeneti ellátást igénybe vevők száma, akiket a lakókörnyezetébe már visszahelyezni nem lehet, így hosszabb ideig, esetenként a végleges elhelyezés biztosításáig a gondozóházban tartózkodnak.

Az átmeneti ellátásra várakozók száma is évről évre emelkedik. Jellemző, hogy az ellátást igénylők átmeneti és tartós bentlakásos elhelyezésre egyaránt benyújtják a kérelmüket.

Átmeneti elhelyezésre várakozók száma tárgyév december 31. napján

Forrás: EESZI Központi Igazgatási Csoport

c) Innovatív pályázati sikerek és fejlesztési irányok

- Győr-Újváros szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó társadalmi együttműködést erősítő komplex program.

Az intézmény a TOP keretében konzorciumi partnerként pályázatot nyert „Győr-Újváros szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó társadalmi együttműködést erősítő komplex program” (azonosítószám: TOP-6.9.1-15-GY1-2016-00001) címmel.

A Győr-Újvárosi lakosok kirekesztettségének csökkentése, hosszabb távon annak megszüntetése olyan komplex, helyben elérhető szolgáltatások bevezetésével, amelyek folyamatosan, a célcsoport aktív, cselekvő részvételével valósulnak meg, és életkörülményeik javítását szolgálják.

- Age-friendly Region – Idősbarát Régió.

2017. január 1-jén megkezdődött a pályázat keretében az osztrák-magyar határon átnyúló együttműködés az időskori magas életminőség biztosítása érdekében. Az időskor és ezzel összefüggésben a növekvő ápolási, gondozási szükségletek egyre nagyobb kihívás társadalmunk számára. A meglévő megoldási alternatívák erősségei – mint a hozzátartozók odaadó támogatása vagy a gondoskodást biztosító kapacitások folyamatos emelése – már nem képesek tovább fokozni az idősök életminőségét. Ezt felismerve az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2010-ben elindította az Age-friendly World (Idősbarát Világ) kezdeményezést. Magyarország és Ausztria határ menti térségeiben működő szociális ellátó szervezetek ehhez az elképzeléshez kapcsolódva egy közös pályázaton nyertek támogatást az Európai Unió Interreg programjában. A projekt kiemelt célja, hogy olyan intézkedéseket és módszertanokat dolgozzanak ki a megvalósításban részt vevő szervezetek szakemberei, amelyek segítségével a két ország szomszédos régióiban lakó idősök és hozzátartozóik magas színvonalú életkörülmények között, a lehető legtovább önállóan a megszokott környezetükben maradhatnak. A határon átnyúló együttműködés lehetővé tette, hogy a két ország tudását és tapasztalatait alapul véve közös modellt dolgozzanak ki. A projekt célja, hogy a kliensutak rövidüljenek, az idősök és hozzátartozóik számára átlátható legyen a rendszer, rendelkezzenek olyan ismeretekkel, amelyek segítik őket a döntéshozatalban, ezáltal pedig hatékony és hatásos szolgáltatás felhasználás történjen, illetve az idősök életminősége javuljon.

Az eszményment és ellátásszervezés során az EESZI által nyújtott szolgáltatási elemek a tanácsadással, megkereséssel, esetkezeléssel bővülnek. A győri eszményment a Központi Igazgatási Csoportban látja el feladatát.

- Demenciához kapcsolódó interprofesszionális szolgáltatások adaptációja: tudásbővítés és érzékenyítés helyi közösségeken keresztül című pályázat.

Az EESZI konzorciumi partnerként vesz részt a pályázat megvalósításában. A projekt kiemelt célja, hogy tudatosan felépített kommunikációs tevékenységgel növelje a lakosság informáltságát a demenciával kapcsolatban és megvalósítson olyan szakmafejlesztési adaptációt, amely lehetővé teszi a demenciával élő idősekről való magas színvonalú gondoskodást.

Mint az a népességi adatoknál is bemutatásra került, az idősök számának és arányának növekedése markáns meghatározója a hazai (és így városunk) demográfiai folyamatainak. A szociális és egészségügyi ellátásban dolgozók tapasztalatai azt mutatják, hogy a betegség felismerése nem történik meg a korai szakaszban, ami jelentős mértékben nehezíti a hatékony beavatkozást. További problémát jelent, hogy a lakosság körében alig ismert betegségről van szó. A szakemberek ismeretei és cselekvési lehetőségei is korlátozottak. Tudásuk korszerűsítésre szorul, új módszerek alkalmazásának elsajátítására van szükségük ahhoz, hogy komplex módon tudják támogatni a betegségben szenvedő személyt és családját, közvetlen környezetében őket egyaránt. A probléma összetettségét tekintve olyan komplex program adaptációja került megtervezésre, amely egyaránt képes választ adni a különböző szükségletekre és hozzájárul a szolgáltatási rendszer reformjához.

A 2018. szeptember 1-jén indult program célja, hogy különböző település típusokra, differenciáltan feltárja a nem professzionális demencia-gondozó családtagok problémáit, és olyan módszereket dolgozzon ki, amelyek a későbbiekben segítséget jelenthetnek számukra. A tervezett tevékenységek innovatív, újszerű, a korábbi megoldási módoknál hatékonyabb megközelítést alkalmaznak a helyi problémák megoldása érdekében.

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, fejlesztések, eredmények

- A „Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Győrben, I. ütem” című projekt keretében teljes körű felújításon és bővítésen esett át az Otthon utca 2. szám alatti telephely, amelynek működése az alapszolgáltatásoknál részletesen bemutatásra került.
- Átadásra került a Kör téri Orvosi Rendelő, amely a pályázati fejlesztésnek köszönhetően teljesen megújult. A Kör téri rendelőintézet komplex infrastruktúra fejlesztése című projekt keretében az itt működő felnőtt házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi praxis, valamint a védőnői szolgálat infrastrukturális fejlesztése több mint 400 négyzetméteres területen történt meg.
- Megújult a Tihanyi úti Orvosi Rendelő is, amely a Kör térihez hasonlóan szintén TOP-os fejlesztésnek köszönhető. A rendelőintézetben felnőtt és gyermek házi orvos, fogorvosi rendelő, fogszabályozás és fogászati röntgen működik, az infrastrukturális fejlesztés több mint 900 négyzetmétert érintett.
- Az intézmény több telephelyén valósultak meg az elmúlt két évben olyan infrastrukturális fejlesztések, amelyek eredményeként a nyújtott szolgáltatások minősége javult.

Szakmai fejlesztések, elképzelések, kihívások

- A lakossági szükségletek alapján látszik, hogy a szociális szolgáltatások iránti igény folyamatosan emelkedik. A várakozók magas száma indokoltá teszi a szolgáltatási kapacitások bővítését, mind az alapszolgáltatások, mind pedig a bentlakásos ellátások tekintetében. Az alapszolgáltatások közül a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás emelkedik ki a várakozói számok tekintetében, míg az átmeneti gondozóházak és a tartós bentlakást nyújtó otthonok esetében egyaránt többszöröse a várakozók száma a rendelkezésre álló kapacitásoknak. Sok esetben a határozatlan idejű férőhelyre történő bekerülés ideje a két évet is meghaladja.
- Folyamatosan emelkedik az igény a fogyatékosok nappali ellátása iránt is. Az ellátásra várakozók között jelentős arányú a közoktatásból a közelmúltban kikerült sajátos nevelési igényű, értelmi akadályozott vagy autista, súlyosan vagy súlyosan és halmozottan sérültek száma. A fogyatékos fiatalokat ellátó családok továbbra is háztartásukban kívánnak gondoskodni gyermekeikről és nappali ellátás szolgáltatást szeretnének igénybe venni, amire a jelenlegi kapacitáshiány miatt nincs lehetőségük. Az elkövetkezendő időszakban a kialakult helyzet szükségessé teszi a szolgáltatás bővítését.
- A demens nappali ellátás mellett, azzal párhuzamosan szükség van a demenciával élő idősök speciális igényeinek megfelelő idős otthona kialakítására is, a jelenleg a Kálóczy téren működő demens részleg helyett.
- A Központi Igazgatási Csoport közreműködik az Age-friendly Region projekt megvalósításában, amelynek eredményeként várhatóan tovább tisztulnak az ügyfélutak, a projekt céljaként a szolgáltatások iránt érdeklődők és a szolgáltatásokat igénybe vevők az állapotuknak legmegfelelőbb segítségnyújtásban részesülhetnek.
- A szakmai munka magas színvonalon tartására továbbra is törekedni kell, amelyhez elengedhetetlen a tárgyi feltételrendszer folyamatos fejlesztése, amely lehetővé teszi a szakmai elképzelések végrehajtását.
- Az EESZI biztonságos, megfelelő szakmai színvonalon történő működése szempontjából a legnagyobb kockázatot a munkaerőhiány jelenti. Nehézséget okoz az álláshelyek betöltése, mind a szakképzettséget igénylő, mind a szakképzettséget nem igénylő munkakörök tekintetében. 2019. október közepéig az intézmény 70 határozatlan idejű közalkalmazotti álláshelyet hirdetett, a munkaerőhiány meghaladta a 15%-ot. A munkaerőhiány tekintetében a házi segítségnyújtás és bentlakásos idős otthonai a legérintettebbek. Szakképzett, megfelelő empátiával rendelkező, elhivatott szociális gondozó-ápoló szakembert a jelenlegi bérezés, illetve a munka jellegéből adódó mentális és fizikai megterhelés miatt már jelenleg is nehéz találni, ez okozza a legtöbb problémát az EESZI működésében, és állítja a legnagyobb kihívás elé az intézményt és vethet gátat az esetleges kapacitásfejlesztéseknek is.
- Összességében az intézmény a munkaerőhiány fokozódása és az ennek eredményeként megvalósuló túlterheltség miatt egyre kevésbé képes az eddigi magas színvonalon ellátni feladatait.

2) HAJLÉKTALANOKAT SEGÍTŐ SZOLGÁLAT GYŐR

A Hajléktalanokat Segítő Szolgálat (a továbbiakban: HSSZ) 1994. január 1-je óta látja el a Győr közigazgatási területén élő hajléktalan személyeket. A HSSZ összesen 282 férőhelyen komplex ellátást nyújt, integrált intézményi formában, szolgáltatásait a hajléktalanok önkéntesen, rászorultságtól függően vehetik igénybe.

A szervezet tevékenységének középpontjában a segítségre szoruló személyek állnak. A szakmailag jól felkészült stáb, a rendelkezésre álló erőforrások leoptimalisabb kihasználásával arra törekszik, hogy az ellátást igénybe vevőt a szükségleteinek megfelelő módon segítse.

Az intézmény által biztosított szociális szolgáltatások:

- szociális étkeztetés,
- népkonyha,
- hajléktalanok nappali ellátása,
- hajléktalanok átmeneti ellátása,
- hajléktalanok rehabilitációs ellátása,
- ápolást-gondozást nyújtó hajléktalanok otthona,
- orvosi ellátás,
- időszakos éjjeli menedékhely.

A szolgáltatások ellátására fenntartott férőhelyek:

Hajléktalanokat Segítő Szolgálat (Székhely):	
- Átmeneti Szálló	150 férőhely
- Szociális étkeztetés	70 fő
- Éjjeli Menedékhely	30 férőhely
- Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona	50 férőhely
- Hajléktalanok Otthona	40 férőhely
Átmeneti Szálló (9024 Győr, Lajta u. 10):	12 férőhely
Nappali Centrum (9025 Győr, Szarvas u. 26–30. C – D. ép.):	
- Népkonyha	70 adag/nap
- Nappali Melegedő	60 férőhely
- Éjjeli Menedékhely	60 férőhely

A télikrízis-időszakban a Nappali Centrumban működő 60 férőhelyes Időszakos Éjjeli Menedékhely jogszabályváltozás következtében ez évtől új struktúrában működik.

A szakmai tevékenység bonyolult, többszörösen összetett, területileg tagolt, komplex szerveződésben valósul meg, differenciált ellátási és szolgáltatási formák keretén belül. Az intézményben fontos szempont az individuális szociális munka végzése, amely olyan személyi szolgáltatást nyújt, amit érzelmi, anyagi segítségre szoruló egyének, családok a szakképzett szociális munkástól kaphatnak meg. A szolgálatnál az évek folyamán a segítő kapcsolat számos formája alakult ki, így a tanácsadás, szociális ügyintézés, érdekérvényesítés, krízisintervenció, különböző erőforrások biztosítása és mozgósítása az ellátottak érdekében.

Folyamatosan monitorozzák a hajléktalan személyek mozgását, a hajléktalanság tendenciáit. Ennek alapján látható, hogy a városban a korábbi évekhez hasonló szinten mozog a hajléktalanok száma.

Megváltozott viszont a hajléktalan populáció összetétele:

- az életkor vonatkozásában a túl fiatal felnőttek és az idős személyek aránya nőtt lényegesen,
- az egészségi állapot területén aggasztóan növekedett a szűkebb értelemben kórházi ellátást nem, „csak” ápolást igénylő rászorulóknak száma,
- nemek megoszlása területén masszívan emelkedik a nők részaránya,
- addiktológiai jellemzők vonatkozásában szinte teljesen és ellenőrizhetetlenül jelen van a dizájn drogok széles kínálata,
- etnikai vonatkozásban két szolgáltatás – az éjjeli menedékhely és az átmeneti szálló – esetében jelentősen emelkedett a roma nemzetiségűek aránya.

A szociális munka végzésében elengedhetetlen a mentális gondozás, amely során szakemberek gondoskodnak az intézmény lakóinak mentálhigiénés ellátásáról, mindent elkövetve a testi-lelki aktivitásuk fenntartása és megőrzése érdekében, figyelembe véve a szolgáltatást igénybe vevők életkorát, képességeit, egyéni adottságait, egészségi állapotát és igényeit. A szociális munkatársak – hangsúlyozva a személyre szabott bánásmódot – a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében végzik szakmai munkájukat. Az intézményben a szakmai eredmények alapjául szolgáló speciális, a hajléktalanság sajátosságának megfelelő segítő formákat alkalmaznak. Ilyenek az egyéni esetkezelés, a különböző nagy- és kiscsoportos foglalkozások és a foglalkoztatások egyéb formái. A Hajléktalanok Rehabilitációs Otthonában ellátottak számára védett munkahelyet biztosítanak. Ezen túl az időseknél a fejlesztő vagy szinten tartó foglalkoztatások szükségessége rendkívül indokolt. Különös figyelmet fordítanak a lépcsőzetes kiléptetés megvalósítására és az utógondozásra is. Az ellátottak számára folyamatos az orvosi ellátás biztosítása.

A HSSZ Szakmai Programjának célkitűzései között szerepel, hogy az általa foglalkoztatott szakemberek korszerű, magas szintű, az aktív szociális munkában megnyilvánuló, eredményes segítségnyújtást feltételező ismeretekkel rendelkezzenek, amely törekvés továbbra is prioritást élvez. Azonban az e feltételeknek megfelelő munkatársak megtalálása és munkába állítása egyre több nehézséget okoz.

Hajléktalanok Otthona

A tartós bentlakásos ellátás idős, illetve beteg embereknek nyújt ápolást és gondozást. Ide olyan hajléktalan személy vehető fel, akinek ellátása idős kora és egészségi állapota miatt átmeneti szálláshelyen már nem biztosítható. Az ellátás során az Otthon gondoskodik az ápolás és gondozás mellett az ellátást igénybe vevő speciális mentálhigiénés ellátásáról is, különös tekintettel az életmódból adódó sajátosságokra. Az egészségügyi ellátás kiterjed az ellátást igénybe vevők rendszeres gyógyító, megelőző és higiénés felügyeletére, valamint a szakorvosi, kórházi ellátás megszervezésére is. Az otthon a tárgyi feltételek hiánya miatt – egy ellátottra jutó 6 m² feltétel nem teljesül – 2020. augusztus 21-ig rendelkezik bejegyzéssel a szolgáltatói nyilvántartásban (korábban működési engedély). A jogszabályi feltételeknek megfelelő bővítés megvalósítását kiemelt feladatként kezeli az intézmény vezetése.

A Hajléktalanok Otthonának létszáma 40 fő, 100%-os kihasználtsággal működik. Jelenleg 27 férfi, és 13 nő él az intézményben, a legfiatalabb 50 éves, a legidősebb 82.

Az ellátottak életkora 50–82 év, zömében 50 és 70 év közöttiek. A nemek közötti megoszlásban a korábbi évekhez viszonyítva változás történt, az ellátottak 1/3-a nő és a 2/3-a férfi (a korábbi 1/4 nő és 3/4 férfi arányhoz képest).

Az intézménynek ez a szolgáltatása nem tudja kielégíteni a jelentkező igényeket, a várakozók száma 2019 októberében 49 fő. Az elhelyezési lehetőséget jóval meghaladó igény következtében a várakozási idő több év, emiatt is kiemelt feladat a lakószobák jogszabályi feltételeknek megfelelő átalakítása 2020 nyarára az SzCsM rendeletnek megfelelően.

2018-ban kiugróan magas volt az elhunyt várakozók száma, a bentlakók közül négyen haltak meg, a tendencia igaz az idei évre is.

A beköltözők életkilátásain az otthon által nyújtott szolgáltatási elemek sokat javítanak. Az étkeztetés nyújtásával megvalósul a rendszeres étkezés, kielégítő mennyiségű és összetételű táplálékbevitel. További életminőséget befolyásoló tényező a személyi és környezeti higiéniére fordított nagyobb figyelem és az elérhető segítség, az orvos közelsége, az ápolási, gondozási munka. A pszichés egyensúlyhoz hozzájárul, hogy az élethosszig tartó ellátás ígérete biztonságot ad számukra.

A bentlakók és az ellátásra várók jövedelmi viszonyai közti különbség a rendelkezésre álló adatok alapján jelentős, az intézményi térítési díjnál alacsonyabb személyi térítési díjat fizetők száma a jövőben emelkedni fog. Ennek gazdasági vonatkozásai mind a térítési díjakból befolyt alacsonyabb összegek, mind pedig a növekvő kiadások, amelyet a költségvetési tervezés során figyelembe kell venni. A teljes térítési díj megfizetésére nem képes lakók gyógyszerköltsége a rászorulóknak számának növekedésével egyenes arányban növekszik.

A fokozott ápolási igény miatt várható, hogy a hajléktalanok otthonára meghatározott szakmai létszám nem teszi lehetővé a megfelelő színvonalú munkavégzést, az ideális a „normál” idősök otthonaira vetített szakmai létszám lenne. Gondot okoz azonban, hogy a munkaerőpiacról hiányzik a megfelelő szakképzett munkaerő, a távozó munkatársak pótlása egyre nehezebb. A munkaerő pótlását az is nehezíti, hogy a jelentkezők, akik rész munkaidőben vagy nyugdíjasként dolgoznának, a jelenlegi jogszabályi keretek között nem foglalkoztathatók.

Korábban a részleg teljes rendben tartását, a lakószobák takarítását, és az otthont körülvevő kert gondozását is az ott lakók végezték. Mára azonban az a 8–10 ellátott, akiknek ez a tevékenység a hasznosság érzését, és a fizikai aktivitás megőrzését jelentette, önellátási képességét elvesztette, maga is gondoskodásra szorul. A többi részleg lakóinak bevonása mellett előrelépést jelentett 2019 elején a takarító státusz betöltése, amely jelentősen javított a higiénés körülményeken, részben tehermentesítette a gondozónőket, hogy napi tevékenységük során több időt fordíthassanak az ápolásszakmai problémákra

Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona

A Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona aktív, munkaképes korú, egészségi, pszichés és szociális állapotában visszafordítható módon károsodott hajléktalan személyek elhelyezését szolgálja. A hajléktalan személyek komplex rehabilitációs programja 3–5 év alatt zajlik le. A rehabilitáció fontos részét képezi az ellátottaknak a munka világába való visszavezetése. Szükség esetén az otthon habilitációs programot is biztosít.

A mindennapi munka során, a segítségnyújtás széles mezsgyéjét kihasználva olyan kompetenciák fejlesztése zajlik, amely által a szolgáltatást igénybe vevő aktívabbá válik a szociális és egyéb jellegű hivatalos ügyek intézésében, saját bevételi forrásainak felhasználásában, a munka világában való megmaradásban, illetve visszailleszkedésben, a rehabilitációs program megtartásában, esetleges elakadások kiküszöbölésében, valamint a társas kapcsolatok stabilizálásában és fejlesztésében.

Az átlagforgalom évek óta stagnálást mutat, 91% körül mozog.

Az otthonban való férőhely elfoglalását követően, a segítő kapcsolat részeként olyan egyéni rehabilitációs program készül, amely tartalmazza a 3 év, indokolt esetben legfeljebb 2 évvel meghosszabbítható rehabilitációra felhasználható időszak szükséges céljait, az egyéni fejlődés kívánt irányát, a segítségnyújtás formáit, a rehabilitációval elérendő rövid és hosszú távú célokat, valamint a várható eredmények elérésének módját, időtartamát.

Az ellátást igénybe vevők jellemzőiből kiindulva, valamint figyelembe véve a szociális státuszukat, az addiktológiai helyzetüket és az egyéb alapkompétencia készségüket elmondható, hogy:

- többségük alacsony iskolai végzettségű, amelyhez sok esetben alacsony intellektus is társul,
- nagy részük évek óta fennálló rendszeres alkoholfogyasztó, és/vagy magával hordoz valamilyen szenvedélybetegséget,
- valamennyi rendszeresen szed gyógyszert és sokuk folyamatosan egyéb pszichiátriai készítményt (antidepresszáns, benzodiazepin, antipszichotikum) alkalmaz a mindennapokban,
- emelt létszám jellemzi azon ellátottak számát is, akik tartósan kiszorultak a nyílt munkaerő-piacról,
- valamint társas kapcsolataik beszűkültek és sok esetben ezzel együtt kizárólag intézményi közegben kialakult kapcsolatokat képesek fenntartani, amelyhez mereven ragaszkodnak.

Jellemzően egyre nehezebb, egyre összetettebb problémával rendelkező kliensek vállalják a szociális rehabilitáció ezen formáját, ami azt jelenti, hogy már a folyamat kezdetén hosszabb időszak szükségét kell feltételezni az eredményes munkához. E területen is az okozza a legnehezebb feladatot, hogy nem párosul a kliensek belátása, saját helyzetüknek az objektív megítélése az elérendő célhoz, az idő előtti „befejezést”, a rehabilitáció megszüntetését vonja maga után, ami indokolatlanul növeli a fluktuációt. Nehezíti a helyzetet, hogy ugrásszerűen megnövekedett a rehabilitációs igényekkel jellemezhető esetek száma.

A szakmai irányelvek szerint minden lakó esetében a rehabilitáció kulcsa, a végső cél egy külső munkahely megszerzése és megtartása. Ez a speciális foglalkoztatási lehetőségek és a pályázatok segítségével rendelkezésre álló többlet források segítségével egyre nagyobb realitással bír. A munkakészség, valamint a testi és szellemi képességek munkavégzéssel történő megőrzése, illetve fejlesztése minden lakónál alapvető fontosságú. Ennek szellemében a Rehabilitációs Otthon lakói – egészségi állapotuktól függően – részt vesznek valamilyen foglalkoztatási formában.

Az ellátottak egy része külső foglalkoztatóknál, mások az intézményen belüli munka-rehabilitációs jellegű tevékenység keretén belül dolgoznak.

A rehabilitáció folyamatában fontos hangsúlyozni, hogy a sikeresnek tűnő visszailleszkedést is követik olyan estek, amikor a hajléktalan személy viszonylag hamar visszacsúszik a hajléktalanellátó rendszerbe, illetve azokat is, akiknek csak többszöri próbálkozást követően sikerül a tartós re-integrációs folyamat. A fedélnyújtás mellett fontos a hajléktalan személyek mentális, egészségügyi, szociális gondozása, a hivatalos ügyeinek intézéséhez szükséges segítség megadása, a munka világába való fokozatos visszaillesztése és a hajléktalanlétből kivezető út megtalálásának maximális segítése. A mindennapi működés ehhez differenciálódott, a szolgáltatások finomodtak.

Hajléktalanok Átmeneti Szállása

A Lajta utcai külső telephellyel együtt 162 fő alapvető szükségleteinek ellátását biztosítja az Átmeneti Szálló. A feladatellátás során prioritásként jelenik meg a lakók élethelyzetéből adódó hátrányok, veszélyek kivédése, csökkentése. A Lajta utcai telephely 12 fő fogadására alkalmas, kihasználtsága 90% körüli.

Jellemzően egyre több fiatal felnőtt veszi igénybe a Szálló szolgáltatását. Az utóbbi két évben az ellátotti összetétel megváltozott. Egyre inkább mentális és fizikális betegségekkel érkezők kérnek segítséget. Sok ellátott küzd krónikus betegségekkel, amelyek kezelése szakmai kompetencia hiányában, egyre komolyabb nehézségekbe ütközik mind az ellátás, mind az elhelyezés tekintetében.

A külső telephelyen élők számára is esetfelelős kerül kijelölésre. Az esetfelelős alapfeladatát a 150 férőhelyes Avar utcai Átmeneti Szállón végzi, ahol munkája a többi ellátott kapcsán is nélkülözhetetlen, a szükséges szakmai munka, a rendszeres kontroll és segítő tevékenység ellátása érdekében.

Az Átmeneti Szálló igénybevétele: 2017-ben 123 fő (86 férfi, 37 nő), 2018-ban 139 fő (110 férfi, 29 nő); 2019. I. félévében (113 férfi, 36 nő).

Éjjeli menedékhely

Jelenleg 30 fő menhely szintű ellátására nyitott a részleg. A rászorulókat délután 16.00 órától reggel 08.00 óráig vehetik igénybe ezt a szolgáltatást. 2019-ben 75%-os kihasználtsággal működött, amelynek oka, hogy jogszabályváltozás következtében, amely a krízis időszak letelte után is lehetővé teszi ez évtől a nyitva tartást – amellyel az intézmény vezetése az Önkormányzat támogatásával élt is – a Szarvas utcai Nappali Centrum folyamatosan működik. A fennmaradó 30% férőhely a hidegebb időjárási körülmények beköszöntével kihasználttá válik, segítve a közterületen élő hajléktalanok fedél alá juttatását.

Az éjjeli menedékhelyen is egyre inkább megjelenik a mentálhigiénés munka elengedhetetlen szerepe, annak ellenére, hogy a jogszabály tanácsadást és felügyeletet nevesít, mint szolgáltatást ezen a területen. Sok ellátott szenvedélybeteg és egyre gyakrabban jelenik meg az alkohol helyett a szerhasználat. A szerhasználat leginkább a fiatalabb korosztályra jellemző. 2017-ben 73 fő, 2018-ban 67 fő, míg ez év szeptemberéig 79 fő vette igénybe az ellátást.

Az Átmeneti Szálló lakóinak étkeztetése, amely nem kötelező feladat, de az intézmény vezetése szakmailag indokoltnak tartja, 70 fő számára hozzáférhető. Az ellátottak az anyagi

helyzetük alapján megállapított étkezési díj megfizetése mellett vehetik igénybe. Ez napi egyszeri három fogásos meleg ételt jelent számukra, amelyet az intézmény konyháján készítenek és a helyben található étteremben fogyaszthatnak el

Népkonyha

A Nappali Centrumban működik a 70 fős népkonyha, amely egész évben 12.00 – 13.00 óráig tart nyitva. Napi egyszeri meleg egytálételt biztosít a közterületen élő hajléktalan emberek számára. Az étkeztetéshez a tárgyi és személyi feltétel biztosított. Az étkeztetési lehetőség az igénybe vevők számára gyakran életmentő funkciót tölt be. A jelenlegi kapacitás (70 adag/nap) megfelel az átlagosan jelentkező igényeknek. A népkonyha szolgáltatásait 100%-ban kihasználják az arra rászorulóknak.

Az igénybe vevők száma évente nő. A helyi rendelet 50. §-a szerint a közterületen élő hajléktalan személyek étkeztetése a népkonyhán történik. Az elmúlt évben főleg a téli időszakban megjelentek a nem közterületen élő nem hajléktalan emberek, akik nehéz körülmények között élnek és az étkezésüket a népkonyhán oldják meg. 2017 decemberéhez képest 2018-ban 139 új ellátott jelent meg a Népkonyhán. A jogszabály szerint a népkonyha alkalmi jelleggel és helyben fogyasztással legalább napi egyszeri egy tál meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorult személyeknek, akik más étkeztetési formát nem vesznek igénybe.

Jelenleg a népkonyhán étkezők 98%-a minden nap igénybe veszi a szolgáltatást, alkalmi jellegről szó sincs.

Nappali melegedő

A Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr Nappali Centruma a Győr területén élő hajléktalan személyek számára nyújt nappali alapellátást, különös tekintettel az ellátást igénybe vevők egészségi, mentális, szociális állapotára. Alapfeladata a napközbeni tartózkodás biztosítása, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítése, a napközbeni étkeztetés nyújtása, valamint a közterületen élők intézményi keretek közé vonása.

A Centrum akadálymentes. Lift teszi lehetővé a feljutást az első emeleten található irodába, orvosi rendelőbe és az utcai szolgálat irodájába, továbbá a második emeleten levő mosodába és közösségi térbe. A szolgáltatást igénybe vevők létfenntartásának biztosítása érdekében a melegedőben folyamatos mentálhigiénés és szociális segítség folyik tanácsadással, ügyintézővel.

A nappali melegedő az év minden napján nyitva tart, a már említett 2018. október 15-i jogszabályváltozás következtében napi 10 órában áll rendelkezésre a szolgáltatást igénybe vevők számára.

A nappali melegedő engedélyezett létszáma 60 fő. A napi átlagforgalom az elmúlt három évben nőtt az átlagos napi kihasználtsággal együtt. 2018-ban 224 ellátott vette igénybe a szolgáltatást, 23%-uk ismeretlen volt a munkatársak számára, ez 52 új ügyfelet jelent. Az új ellátottak közül is sok az alkoholbeteg, de erőteljesen megjelentek a szintetikus drogokat használók, és ez nagy terhet ró a szociális munkásokra és segítőkire, mivel az e szereket használók viselkedése problémásabb, kiszámíthatatlan, agresszív, az eddig használt módszerekkel nem kezelhető. Az addiktológiai szakemberek sem tudnak módszertani segítséget nyújtani a munkatársaknak az ilyen befolyásoltság alatt álló emberek kezeléséhez, súlyos esetekben a rendőrség közreműködését veszik igénybe a rend helyreállításához.

Időszakos férőhelyek

A folyamatosan működő ellátórendszer a téli kritikus időszakban 60 férőhelyes krízis ellátással egészül ki, amely a tárgyév november 1. napjától a következő év április 30. napjáig tartott, ez 2019-ben a már említett, folyamatos működés mellett üzemel.

A 2013 januárjától birtokba vett, a jogszabályoknak teljes mértékben megfelelő körülmények között működő korszerű telephely beváltotta a szakmai elképzeléseket, az intenzív szociális munkával sikerült megőrizni azokat a körülményeket, amelyek az átadáskor jellemezték a szobák, közös helyiségek állapotát.

A szolgáltatást igénybe vevőkre sajnos jellemző az általános leromlott fizikai és mentális állapot mellett az alkoholbetegség is. Az intézmény működtet egy elkülönített szobát, ahol az erősen alkoholos állapotú hajléktalan ember is ellátható.

Az alkoholbetegek és a droghasználók nehezen tudják tolerálni egymás deviáns viselkedését, ez nap, mint nap rengeteg feszültséggel jár. Az elmúlt három évben nem változott az ellátottak nemenkénti aránya, 1/5-e nő, 4/5-e férfi. Az ellátottak életkoráról elmondható, hogy megnőtt a 18–30 év közötti korosztály száma és nőtt a 61 év feletti ellátottak száma is. Megjelentek az állami intézetekből kikerülő fiatalok, akiknek sem munkája, sem családjá, sem lakhatása nincs. Körükben szinte 100%-os a droghasználat.

Bérlakások

Az intézmény feladatának részét képezi a Szarvas utca 26–30. szám alatti épület „D” lépcsőházában 12 bérlakás működtetése. Az ezekben lakó bérlők fokozott támogatást kapnak az önálló lakhatás megteremtésében. Ott tartózkodásuk ideje alatt meg kell szerezniük, újra ki kell alakítaniuk azokat a kompetenciákat – lakbér, rezsikiadások befizetése, jövedelem beosztása stb. –, amelyek e lakásokat elhagyva már biztosítják az önálló életvitelt. Cél továbbá a belső emberi tartalmak kezelése, fejlesztése, az alkalmazkodási nehézségek oldása, olyan szakszerű és hatékony segítség nyújtása a bérlőknek, amellyel a sikeres társadalmi re-integráció realizálódhat.

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, fejlesztések, eredmények

- Országos Közfoglalkoztatási Mintaprogram
A HSSZ 2015-től az Országos Közfoglalkoztatási Mintaprogramnak aktív részese volt. Ellátottjai a programok keretei között olyan értékteremtő beruházások részesei voltak, amelyek a mindennapi működést segítették. Az intézmény lokális adottságainak megfelelően a program etapok alatt sikerült több foglalkoztatási egységet kialakítani, amely igazodott a szervezet működéséhez.

Ezt a konstrukciót 2019 áprilisában felváltotta a TOP – 6.8.2 – 15/16 Helyi foglalkoztatási együttműködési program, amelynek keretében 20 fő kezdte meg a mindennapi tevékenységet napi 8 órában az intézményben. Az ellátottak számára több szempontból is igen fontos a lakhelyükön történő munkavégzés. Sokuk munkatartása, munkavállaláshoz való hozzáállása csak szoros kontroll mellett volt elfogadható, ezzel együtt a program sikeres volt.
- A Hajléktalanok Rehabilitációs Otthonában 9 db vizesblokk került komplett felújításra.

- Fűtőkorszerűsítés zajlott, amelynek keretében a Hajléktalanok Rehabilitációs Otthonában a gázkazán cseréje történt meg.
- Bálázó gép került megvásárlásra, amelyet a szelektív hulladékgyűjtő szigeten hasznosítanak.
- Telepítésre került az Átmeneti Szálló bejáratához egy fűthető és egy nem fűthető konténer, amely azoknak a lakóknak a pár órás elhelyezésére került megnyitásra, akik alkoholos vagy egyéb befolyásoltság miatt a szálló területére nem engedhetők be, mert magatartásukkal felborítanák a bent kialakult rendet és nyugalmat, vagy adott esetben veszélyt jelentenének környezetükre.
- 2018-ban civil adományból az Otthon előtti területen egy dohányzó pavilon épült.
- Az Audi Hungária Zrt. közreműködésével akadálymentesítésre került a Rehabilitációs Otthon közösségi épülete.
- Napkollektorok kerültek beüzemelésre az Átmeneti Szálló és a Hajléktalan Otthon épületének tetején.

Szakmai fejlesztések, elképzelések, kihívások

- A legfontosabb feladat a Hajléktalanok Otthonában a már megkezdett beruházás megvalósításával a tárgyi feltételek megteremtése 2020 augusztusáig. Az Otthon ellátottainak részére az Átmeneti Szálló épületéből leválasztásra kerül egy épületrész, az emiatt kieső terület pótlására egy 20 fő elhelyezésére alkalmas 206 m² bruttó, 100 m² nettó lakóterületű bővítés történik. A bővítés lakókonténerek formájában kerül kivitelezésre. A lakókonténerek és a hozzájuk tartozó vizes blokkok (3 női és 3 férfi WC, valamint 3–3 zuhanyzó helyiség) egybefüggő szerkezetben kerülnek kialakításra, amely összekapcsolásra kerül a jelenleg meglévő épülettel és ahhoz átjárhatóságot biztosít. A tervezett szobák 5–5 fő elhelyezésére lesznek alkalmasak.
 - Az Átmeneti szállón és éjjeli menedékhelyen folyó munka szervezeten az ellátottak szükségleteinek megfelelően zajlik az állandóan változó körülmények és igények ellenére. Az elkövetkezendő időszakban a szakmai munka és a dokumentációs rend adaptálása, megújítása képez prioritást.
 - Nehézséget jelent, hogy egyre több olyan ellátott érkezik a szállóra, akik egészségi problémáinak kezelése, figyelemmel kísérése meghaladja a dolgozók szakmai kompetenciáját. Gyakran küldenek a kórházból olyan beteget, akit a kórház már nem kíván ellátni, vagy férőhely hiányában nem tud elhelyezni a krónikus részlegen, azonban az Átmeneti Szálló a szakmai kompetencia hiánya, valamint az elhelyezés nehézsége miatt nem tudja felelősséggel vállalni az érkező személyt. Gyakoriak az olyan súlyú mentális és fizikai korlátokkal járó betegségek, amelyek teljes mértékben akadályozzák az ellátandó személy önellátásra való képességét.
- Ezeknek a betegeknek egy külön 24 órás ápolási részlegre lenne szüksége (amely már hosszú évek óta a koncepció felülvizsgálata során is megfogalmazott célja az intézménynek), ahol rendelkezésre áll a megfelelő szakmai háttér és személyi kapacitás.
- Minden pályázati lehetőséget kihasználva folytatni kell az intézményben élő ellátottak foglalkoztatását integrációjuk elősegítése céljából.

- Mindenképpen elengedhetetlen a dolgozói létszám további növelése. E növelés kétkomponensű. Egyrészt a technikai létszámot, másrészt pedig a szakmai létszámot szükséges megemelni annak érdekében, hogy a kialakított struktúra fenn tudjon maradni, valamint, hogy a felmerülő szükségletekhez a leghatékonyabban és legprofesszionálisabb módon lehessen igazodni.

3) EGYESÍTETT BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYHÁLÓZAT GYŐR

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását biztosító intézmény. Feladata a bölcsődés korú gyermekek harmonikus testi és szellemi fejlődésének elősegítése, szükségleteinek kielégítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, valamint a korszerű csecsemő- és kisgyermektáplálás elveinek figyelembevételével történő élelmezése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekszik. A bölcsőde végezheti sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek napközbeni ellátását is a gyermek hat éves koráig, amennyiben annak feltételeivel rendelkezik.

A városban az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat (a továbbiakban: EBI) 13 bölcsődéjében 670 férőhelyen biztosítja a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását. Az elmúlt időszakban a férőhelyek száma 35 fővel növekedett a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Gyámügyi Osztálya engedélye alapján. A bölcsődés gyermekek ellátása gondozási egységekben, csoportokban folyik.

A telephelyek mind személyi, mind tárgyi feltételeiket tekintve megfelelnek a jogszabályi előírásoknak, így az intézmény szolgáltatásai és telephelyei határozatlan idejű bejegyzéssel rendelkeznek a szolgáltatói nyilvántartásban. A kisgyermekek ellátása szakmai program alapján történik, amely a bölcsődei gondozás-nevelés országos alapprogramjával összhangban készült. Az egyes bölcsődék erre az alapprogramra építik saját szakmai programjukat, szakmai önállóságukat megtartva, a családok, szülők és a fenntartó igényeit figyelembe véve, a helyi lehetőségeket kihasználva.

A szakmai programok fő területei a következők: anyanyelvi nevelés, vers, mese, báb, énekzene, környezeti nevelés, mozgásfejlesztés, egészséges életmódra nevelés, hagyományörzés, készségfejlesztés.

A bölcsődékben a nevelő-gondozó munkát a kisgyermeknevelők végzik, akik felsőszintű csecsemő- és gyermekgondozói, szakgondozói szakképesítéssel, felsőfokú pedagógiai, szociális végzettséggel, illetve felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő végzettséggel rendelkeznek. A kisgyermeknevelők létszáma és szakképzettsége a jogszabályok előírásainak megfelelő. A bölcsődei dajka munkakör a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV. 30.) NM rendeletben (a továbbiakban: NM rendelet) foglaltak szerint a takarítói munkakör helyett került bevezetésre, ezért a létszámuk is meghatározott. A bölcsődei dajkák segítik a kisgyermeknevelők szakmai munkáját, hozzájárulnak annak eredményességéhez. A konyhai személyzet létszáma az elvégzendő feladatokhoz igazodik.

Az elmúlt években tovább folytatódott a dolgozók cserélődése a nyugdíjazás miatt, mindenki, akit érintett volt, élt a 40 éves szolgálati idejű nyugdíjba vonulás lehetőségével. Sajnos az utóbbi években nőtt az egészségi okokból távozott dolgozók száma is. A szakmai személyzet létszáma emellett is stabilnak mondható. A bölcsődék reggeli nyitási időpontja 5 órától 6-ra változott, mivel már hosszú ideje nem volt igény a korábbi nyitásra. Ez a dolgozóknak a vidékről történő bejárás miatt is kedvező. Anyagi okokból csak kevesen hagyták el a bölcsődéket, a fiatal munkavállalóknál sokkal inkább a lakhatási problémák domináltak a távozás okaként.

A bölcsődék tárgyi feltételei megfelelnek az új szakmai előírásoknak. Jelentős tárgyi eszközfejlesztésre került sor, a férőhelybővítésnek megfelelően.

Az EBI épületeinek, helyiségeinek, teraszainak, udvarainak, bútorainak, egyéb berendezéseinek, játékkészletének kialakítása olyan, hogy azok megfelelő módon szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, otthon-közeli légkört teremtve.

Több bölcsődében működik „só-szoba” a gyermekek egészségének védelmében (Kodály Zoltán utcai, Cuha utcai, Ménfőcsanakai, Báthory utcai, Gyórszentiváni, Kassák L. utcai). A Cuha és Mónus utcai bölcsődékben tornaszoba is szolgálja a mozgásfejlődés sokoldalú biztosítását.

A 13 bölcsőde elhelyezkedése kedvező, Győr különböző városrészeiben, jól megközelíthető helyen található. Az intézmény ellátási területe Győr közigazgatási területére, valamint további 26 Győr környéki község közigazgatási területére terjed ki.

2017-ben a bölcsődék kihasználtsága 86,7%, feltöltöttsége 94,92%, 2018-ban a kihasználtság 85,84%, feltöltöttsége 93,61% és 2019 I. félévében a kihasználtság 91,05% a feltöltöttség 99,70%-os volt. Az ellátottak száma 2017-ben 624 fő, 2018-ban 621 fő, 2019 I. félévében 652 fő volt.

A kormányzati családtámogató intézkedések a férőhelyek feltöltöttségére és kihasználtságára az elmúlt években kedvező hatást gyakoroltak, az ellátásra megnövekedett az igény. Januártól június hónapig általában magasabb a bölcsődék kihasználtsága, az év második felében az óvodába menő gyermekek miatt csökken a létszám. Ez a periodicitás minden évben megfigyelhető. Az őszi hónapokban lezajlik a beszoktatások többsége, a tavaszi hónapokban már nem minden bölcsőde tud gyermeket fogadni, de a rendelkezésre álló férőhelyeken valamennyi kisgyermek számára biztosított az ellátás. A bölcsődei ellátásra történő megnövekedett igény alapján a férőhelyek további növelésére – 644-ről 670 főre – került sor 2019 szeptemberétől.

A vidéki gyermekek számában ismét jelentős növekedés volt tapasztalható (havi szinten plusz 20 fő) annak ellenére, hogy az elmúlt években több Győr környéki településen önkormányzati vagy magán bölcsődék nyíltak. A vidéki gyermekek számának növekedését részben az okozza, hogy a szülők Győrben dolgoznak, részben a vidéki bölcsődék kapacitása nagyon kicsi, nem tudja befogadni az egyre nagyobb számban vidékre költöző fiatal szülők gyermekeit. A korábbi évek maximális helykihasználtságát elkerülendő, a harmadik életévüket betöltött szobatiszta gyermekek már a nevelési év közben (főleg a nevelési év elején) óvodába mehetnek, így helyükre folyamatosan kerülhetnek be a kisgyermekek a bölcsődékbe. A kötelező óvodai beíratás miatt a bölcsődék és óvodák még szorosabb kapcsolatban vannak, rendszeresek az egyeztetések.

A Türr István utcai bölcsőde speciális csoportjában sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekeket gondoznak, nevelnek. Ezen túl több bölcsődében is gondoznak teljes integrációban sajátos nevelési igényű gyermekeket (Kodály, Kassák, Cuha, Kiskúti, Kígyó, Örkény, Zöld, Ménfőcsanak, Mónus), akik ellátására egyre nagyobb igény mutatkozik. Ez egy magasabb szakmai, tárgyi felkészültséget igénylő feladat, amely továbbra is a megőrzendő értékek közé tartozik. A kisgyermeknevelőket egy fő gyógypedagógus segíti abban, hogy a fejlesztést igénylő kisgyermekek szakszerű segítséget kapjanak. A gyógypedagógus feladatai közé tartozik a korai felismerés, aminek eredményeként – sajnálatos módon – egyre több, egészségesként felvett gyermekről derül ki, hogy sajátos nevelési igényű és különböző mértékű fejlesztésre szorul. Amennyiben indokolt, vizsgálatot kezdeményez a kisgyermeknevelővel, a szakmai vezetővel együttműködve a Szakértői Bizottságnál. A szülőket tanácsaival, tapasztalataival segíti. Ennek köszönhetően a kisgyermekek időben korai fejlesztésben részesülhetnek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásával kapcsolatosan a bölcsődék feladata a korai fejlesztés bölcsődei megszűnésével megváltozott. A Sajátos Nevelési Igényű (SNI) gyermekek felvétele és ellátása továbbra is lehetséges a Szakértői Bizottság határozata alapján, azonban a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik a fejlesztési feladatokat. Az intézmény eredményes munkát végez a prevenció, a megelőzés területén.

Családtámogató szolgáltatások

A bölcsőde a családi neveléssel együtt, azt jól kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Az intézményhálózat egyes bölcsődéiben, a bölcsődei alapellátás prioritása mellett családi nevelést segítő külön szolgáltatások (játsszóház, időszakos gyermekfelügyelet) működnek korlátozott számban, térítési díj ellenében. Az otthon lévő kismamák szívesen fogadják ezeket a szolgáltatásokat. A játszócsoportban szakképzett kisgyermeknevelő segítségével gyermekfelügyeletet vagy gyermek és szülő részére együttes játéklehetőséget biztosítanak. Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és a bölcsődei napirendhez igazodó időtartamban nyújtják e szolgáltatást a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein.

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, fejlesztések, eredmények

- Az utóbbi években több, a bölcsődék működését alapvetően befolyásoló jogszabály került módosításra. Az NM rendelet mellékletei az átalakított bölcsődei rendszerhez igazítva kötelező előírásokat szabtak a működés feltételeként 2018. január 1-től. Az új szabályoknak való megfelelés elsősorban a tárgyi feltételek terén jelentett fejlesztéseket, az emelkedett férőhely számnak megfelelő eszközök beszerzésre kerültek.
- 2017-től a pedagógus életpálya modell keretében a főiskolai végzettségű kisgyermeknevelők pedagógus munkakörbe kerültek. Ez a bölcsődei szakmában jelentős előrelépést, a kisgyermeknevelői munka nagyobb elismerését jelenti erkölcsileg és anyagilag egyaránt, az intézménynél is folyamatosan növekszik a főiskolai végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők száma.

- 2018. év elejétől a takarítói munkakört felváltotta a bölcsődei dajka munkakör. Feladatkörükben a kisgyermeknevelők munkájának segítésére helyet kapott a gyermekek felügyelete, a szakmai munkába történő besegítés, képzésük 2019 végére befejeződik.
- A kisgyermeknevelők országosan szervezett szakmai továbbképzése ismét elindult. A szakemberek szakmai, szabadon választott és kötelező továbbképzéseken tudják megszerezni 4 évenként az előírt pontszámokat.

Szakmai fejlesztések, elképzelések, kihívások

- 2017. évben a Ménfőcsanakai bölcsőde teraszfelújítására került sor. Az épület felújítása 2019. évben tovább folytatódott: a falak teljes körbe szigetelése, a tető felújítása, akadálymentes mosdó kialakítása, a járdák, feljárók térkövezése, új kerítés építése, új, korszerű udvari játékeszközök, bútorok beszerzése valósult meg.
- 2018. évben négy bölcsődében bölcsődei terasz napellenzők (árnyékolók) kerültek felszerelésre, a Györszentiváni és a Türr bölcsődében kerítések felújítása zajlott, folytatódott a párapadok kialakítása, illetve bölcsődei udvarok környezetrendezése. A Cuha bölcsőde villamoshálózatát korszerűsítették, illetve az összes bölcsőde érintésvédelmi felülvizsgálatát elvégeztették. Kilenc bölcsődébe új, szabványos udvari játékeszközöket telepítettek.
- 2019. évben a Cuha, a Ménfőcsanakai, a Zöld és a Kassák Lajos utcai bölcsődék kerültek nagyobb felújítás alá. Előbbi két bölcsődében az épületek tetőszigetelése, külső szigetelése, a közlekedő utak térkövezése, akadálymentes mosdó kialakítása történt, járulékos bútor, játék, valamint konyhai eszközök beszerzése valósult meg. A Ménfőcsanakai bölcsőde kerítését is felújították. A Kassák bölcsőde épülete körül eltávolításra kerültek a betonoszlopok, jelenleg folyik a külső szigetelés, illetve a nyílászárók cseréje.
- A Zöld utcai bölcsődében a gyermekellátás 2019. szeptember 1-től szünetel, valamennyi kisgyermek elhelyezése a szülőkkel egyeztetetten előzetesen megtörtént a munkatársakéval együtt. A felújítások az épületek állagmegóvását szolgálják, egyben belső korszerűsítést is lehetővé tesznek, így a gyermekek új, mai kornak és funkcióknak megfelelő épületben kerülnek elhelyezésre.
- Az Örkény utcai, a Mónus Illés utcai, valamint a Györszentiváni bölcsődék felújítása szerepel a következő évek tervei között. Győr-Szigetben tervezés alatt áll egy új 84 férőhelyes bölcsőde, amellyel kiváltható lesz az 55 éves, korszerűtlen, elavult Kígyó utcai bölcsődei épület
- A legfontosabb szakmai cél, hogy a központvezetők és a szakmai vezetők diplomával rendelkezzenek.
- Továbbra is cél a sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátása a Türr István utcai bölcsőde speciális csoportjában, illetve teljes integrációban azokban a bölcsődékben, amelyekben a tárgyi és személyi feltételek adottak (Kodály, Kassák, Cuha, Kiskúti, Kígyó, Örkény, Zöld, Ménfőcsanak, Mónus).
- A családtámogató szolgáltatások további népszerűsítésével a meglévő kapacitások még hatékonyabb kihasználásával a szolgáltatási paletta színesítése is folyamatos.

4) CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

A Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: CSGYK) tevékenységét az Szt. és az SzCsM rendelet, továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.), valamint az NM rendelet szabályozza.

A CSGYK, amely magában foglalja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot Győr település szinten, feladatellátás tekintetében négy részre strukturálódik.

A klasszikus családsegítést, valamint gyermekvédelmi alapszolgáltatási feladatokat az **Alapszolgáltatási Csoport** szociális segítő munkát végző családsegítői végzik.

A **Hatósági Csoport**hoz tartozó esetmenedzserek a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó, hatósági intézkedést megelőző és követő segítő, valamint koordináló tevékenységeket végeznek. A gyermekek védelme, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében speciális szolgáltatásokat szerveznek a szolgáltatást igénybe vevők köré, mikor az alapszolgáltatás keretében önkéntesen együttműködő egyénnel és családokkal végzett szociális segítő munka nem vezet a kívánt eredményre.

A **Speciális Csoport** tanácsadói célorientált problémamegoldó tevékenységet folytatnak interperszonális segítségnyújtás formájában, amelyben a szolgáltatást igénybe vevő problémájának megértésében és megoldásában, önálló döntéseinek kialakításában, azok megvalósításában nyújtanak segítséget.

A **Köznevelési Csoport** óvodai- és iskolai szociális segítői a köznevelési intézményekben végeznek egyéni, csoportos és közösségi szociális tevékenységet, valamint segítik, koordinálják a köznevelési intézmények gyermekvédelmi munkáját.

Alapszolgáltatási Csoport

A CSGYK a szociálisan rászorultak részére alapszolgáltatás keretében személyes gondoskodást nyújtó ellátást biztosít, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás formájában. A családsegítés célja a települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentális problémákkal, illetve krízishelyzettel küzdő személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítő munka célja, hogy a saját lakókörnyezetükben élő egyéneket, családokat a szociális munka eszköztárával segítse, annak érdekében, hogy önálló, önrendelkező életvitelt folytassanak, érdekeiket képviselni és érvényesíteni tudják, valamint társadalmi beilleszkedésük megvalósuljon.

A feladatellátás tartalma:

1. Szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás

Az Alapszolgáltatási Csoport szociális, mentális vagy életvezetési problémákkal küzdő személyek, családok részére tanácsadásokat szervez, illetve tart.

A szociális tanácsadás során:

- tájékoztatást nyújt az egyes szociális és jóléti ellátások formáiról, intézményrendszeréről, funkcióiról és igénybevételek módjáról,
- információt szolgáltat az egyes ellátási formák előnyeiről, hátrányairól,
- segítséget nyújt – az önálló döntés lehetőségének megtartása mellett – az ellátásban részesülő számára legmegfelelőbb ellátási forma kiválasztásában.

Az életvezetési tanácsadás keretében:

- segítséget nyújt az életpályán, életútban való elakadás, illetve megtorpanás feloldásában,
- segítséget nyújt a probléma feldolgozásában és a megoldási stratégia kidolgozásában,
- az egészséges életmódra nevelő tanácsadásokat szervez.

A mentálhigiénés tanácsadás keretében segítséget nyújt:

- a mentálhigiénés problémák feltárásában, kezelésében,
- a családon belüli konfliktusok feltárásában, a kapcsolatok helyreállításában.

2. A szociális ellátásokhoz való hozzájutás megszervezése

Az Alapszolgáltatási Csoport segíti az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást.

Családsegítésben alkalmazott gondozási formák:

- egyszeri esetkezelés (tanácsadás, segítségnyújtás),
- szociális segítő munka (együttműködési megállapodás alapján),
- védelembevétel melletti szociális segítő munka,
- nevelt gyermek családjával történő szociális segítő munka,
- utógondozás melletti szociális segítő munka.

Szociális segítő munka során intenzívebb jelenlét valósul meg a szakemberek részéről a család életterében azáltal, hogy éves átlagban havi 3 alkalommal szervezik meg a személyes találkozás lehetőségét a problémamegoldásban érintettekkel.

Az Alapszolgáltatási csoport 4 területi irodával működik. A területi irodák megemelkedett rendelkezésre állási idővel (heti 3 nap 18 óráig tartó ügyfélfogadás), a korábban már kialakított területi illetékességgel, és speciális szolgáltatások biztosításával működnek.

Alapszolgáltatási Csoport Belvárosi Iroda

A Belvárosi Iroda ellátási területe Belváros, Révfalu, Bácsa, Sárápuszta. A családsegítői tevékenység mellett a város egész területére vonatkozóan biztosít adósságkezelési tanácsadást, és hátralékkezelési tanácsadás szolgáltatásokat.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászoruló személyek részére nyújtott lakhatást segítő ellátás, amelyet a helyi rendelet 33–40. §-ai szabályoznak. Az első és legfontosabb cél a hátralék halmozódásának megállítása, valamint a szolgáltatásból való kizárás veszélyének elhárítása, esetleg a közüzemi szolgáltatásba való visszakapcsolás lehetőségének megteremtése. 2017. januárban 15 fő, 2018-ban 12 fő vett részt adósságkezelési tanácsadásban és kapott adósságkezelési támogatást.

Hátralékkal rendelkezők segítése

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2011. november 1-jei hatályba lépéssel fogadta el az önkormányzati tulajdonú lakások bérletéről, valamint a lakásvásárlás és építés támogatásáról szóló 24/2011. (IX. 29.) GYMJVÖ. rendeletét, amelynek 54. § (3) bekezdése szabályozza a CSGYK hátralékkezelési szolgáltatásra vonatkozó feladatát.

A hátralékkezelési szolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatások:

- a háztartás jövedelmi helyzetének, fizetési képességének és készségének vizsgálata,
- fennálló hátralék esetén a törlesztési kapacitás vizsgálata, a háztartás gazdálkodásának folyamatos kontrollja és,
- a háztartásban élők életvezetésének figyelemmel kísérése – ennek keretében környezettanulmány készítése -, valamint személyre szabott életvezetési tanácsadás.

2018-ban 55 ügyfél állt kapcsolatban hátralékkezelési szolgáltatás keretében a Belvárosi Irodával.

Alapszolgáltatási Csoport Adyvárosi Iroda

Az Adyvárosi Iroda ellátási területe: Adyváros, Jancsifalu, Sashegypuszta, Likócs, Gyárváros, Gyórszentiván, Szabadhegy egy része, illetve Nádorváros egy része. A területi koordinátor családsegítői feladatai mellett kórházi szociális munkásként is tevékenykedik.

A terület speciális jellege, hogy Gyórszentiván és a lakótelepek nagy része ide tartozik, így a jelzőrendszer tagjaitól (iskolák, óvodák, rendőrség, más települések család és gyermekjóléti szolgálatai, védőnői szolgálat, gyermek és ifjúságpszichiátria stb.) nagyszámú jelzés érkezik, nemcsak az itt élő kiskorú gyermekek, de felnőtt korúak veszélyeztetettségét illetően is.

Alapszolgáltatási Csoport Marcalvárosi Iroda

A Marcalvárosi Iroda ellátási területe: Marcalváros, Győr-Ménfőcsanak, Győr-Gyirmót, Szabadhegy, Adyváros, illetve Nádorváros egy része.

A családsegítésre épülő szakmai munka mellett az iroda speciális szolgáltatása a központosított adományrendszer működtetése. Itt történik az adományok fogadása, rendszerezése, koordinálása és osztása. 2018-ban élelmiszer- és ruhaadományokkal, valamint egyéb használati tárgyakkal 517 ügyfelet támogatott összesen 2230 alkalommal. Az Adományközpont az adományozók körében is egyre ismertebb, ennek, valamint a tavalyi évben szervezett gyűjtésnek köszönhetően a raktározásra, tárolásra rendelkezésre álló két helyiség sokszor kevésnek bizonyult.

Alapszolgáltatási Csoport Újvárosi Iroda

Az Újvárosi Iroda ellátási területén sokan élnek rossz anyagi és szociális körülmények között. Az ügyfelek jellemzően alacsony iskolai végzettségűek, és nem rendelkeznek biztos megélhetést nyújtó jövedelemmel. A bevételeket nagyrészt szociális transzferek, illetve alkalmi munkavégzésekből származó jövedelmek képezik. Az alacsony jövedelmek miatt nehézséget okoz a megélhetés, a rezsi kifizetése. Nagymértékű közüzemi tartozás halmozódik fel sok esetben, aminek következtében fenyegető a lakás, lakhatás elvesztésének lehetősége. Az utóbbi időben megjelent a területen a drogfogyasztás, és az ezzel kapcsolatos bűnelkövetés problémája.

Az Újvárosi Irodánál jelentkezők száma növekszik, egyre többen fordulnak a munkatársakhoz megélhetésük javításával kapcsolatos információk, lehetőségek megismerésének reményében. A lakhatási körülményeket számtalanszor nehezíti a bérlakások rossz állapota is. Az iroda meghatározó szerepet tölt be Győr-Újváros szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó társadalmi együttműködést erősítő komplex programjának megvalósításában. A program célja továbbra is életvezetési, nevelési tanácsadás szülők részére, szülő-gyermek közti bizalmi kapcsolat kialakítását elősegítő módszerek megismertetése (ringató, ölbeli játékok, mondókázás), fejlesztő játékok bemutatása.

Menekültekkel való foglalkozás

A családsegítői tevékenység a menekültek integrációját segítve kiegészül a magyar nyelv gyakorlásának elősegítésére szolgáló csoportfoglalkozással, helyi közösségi programok szervezésével.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Jogszabályi előírásnak megfelelően a településeken az észlelő- és jelzőrendszer működtetését a család- és gyermekjóléti szolgálat látja el, azaz Győrben az Alapszolgáltatási Csoport.

A működtetés célja, hogy a családokban jelentkező problémák minél hamarabb felismerhetőek, ezáltal könnyebben enyhíthetőek és megoldhatóak legyenek.

A feladatellátás két szinten került megállapításra: a szakmai vezető végzi az intézményi képvisellel kapcsolatos teendőket, az együttműködési keretek megállapítására irányuló döntéshozatali feladatokat, valamint a jelzésekkel kapcsolatos szakmai ellenőrző feladatokat; a jelzőrendszeri felelős végzi a közvetlen kapcsolattartásra, tanácsadásra, szakmai kerekasztalok, fórumok megszervezésére, lebonyolítására irányuló feladatokat. Minden év február 28-áig éves szakmai tanácskozást szervez, amelyen tájékoztatja a meghívott jelzőrendszeri tagokat az előző év tapasztalatairól, valamint ismerteti a jelzőrendszeri tagok által küldött értékelések, beszámolók alapján készített összefoglalót. A tanácskozáson elhangzottak alapján minden év március 31-éig éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Hatósági Csoport

A Hatósági Csoport Győr járás teljes lakosságára kiterjedően látja el a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, a gyermekek védelmére irányuló hatósági tevékenységekhez kapcsolódó eszményes feladatokat.

A gyámhivatal az eszményesekkel áll kapcsolatban, a hatósági eljárások tekintetében a Hatósági Csoportot keresi meg, akik az eljárásba bevonják az Alapszolgáltatási Csoportot, illetve a települések család és gyermekjóléti szolgáltatóit, azaz a családsegítő szakembereket. A hatósági intézkedésekre, illetve a hatósági eljárások megindítására vonatkozó javaslatot – az azonnali intézkedés kezdeményezését leszámítva – mindig az eszményes teszi meg.

Az eszményes a gondozási-nevelési tervben rögzítettek alapján tart kapcsolatot a családdal. Ennek módja a család fogadása ügyfélfogadási időben, illetve családlátogatás a család lakóhelyén, települések esetében a településen. Az eszményes munkája szerves része a javaslatkészítés mellett, az együttműködés különböző fázisaiban az eszményes konferenciák összehívása, amely a jogszabályi elvárásnak és a tényleges működés alapján is a gyermek lakóhelyéhez legközelebb történik. Így a településen eszményes feladatokat ellátó kollégák a családlátogatáson túl az eszményes konferenciák megtartását is terepen végzik.

A család és gyermekvédelmi feladatellátás 2016-os struktúraváltása óta eltelt 3 év adatait összehasonlítva a védelembe vett gyermekek vonatkozásában jelentős változás nem tapasztalható, de a várt csökkenésük sem valósult meg. 2017-ben 266 védelembe vett gyermekhez képest 2018-ban 275 gyermeket érintett a védelembe vétel keretén belüli együttműködés.

Bár a jelenlegi alapellátás/családsegítés valóban egy intenzívebb szociális segítő munkát biztosít a veszélyeztetett gyermekek és családjuk számára, de míg e téren pozitív változások történtek, amely csökkenthetné a védelembe vett (két szakember együtt, kötelezés) gyermekek számát, úgy ellenkezőleg hat a veszélyeztetettségi okok halmozódása és súlyosbodása.

Nevelt gyermek családjával történő együttműködés során a CSGYK esetmenedzserei elősegítik a családjából kiemelt gyermek mielőbbi visszahelyezését. A feladatellátás rendszeressége: folyamatos, gyakorisága problémafüggő.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek száma jelentősen nőtt. 2017-ben 7 gyermek volt ideiglenesen elhelyezett, 2018-ban 20 gyermek került ideiglenes hatályú elhelyezésre. 2017-ben 272 fő volt a nevelésbe vétel alatt álló gyermekek száma, amely 2018-ban 323 gyermeket érintett. A nevelésbe vett gyermekek számának növekedése két összetevős, több család esetében nem tudta a szakember elkerülni a nevelésbe vételi javaslat megtételét, valamint egyre több olyan szülő költözött a CSGYK illetékességi területére, akinek a gyermeke nevelésben volt. Bár a nevelésbe vett gyermekek számához képest elenyésző, de pozitívum, hogy a családjukba visszakerült, utógondozott gyermekek száma folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, 2017-ben 4 főről 15 főre, majd 2018-ban 20 főre emelkedett (főként a 13 év feletti korosztályban).

A CSGYK a jogszabályi kötelezettségének eleget téve az együttműködések gördülékenységének és hatékonyságának biztosítása érdekében jelzőrendszeri felelős (városi szinten) mellett, járási szinten jelzőrendszeri tanácsadó munkaköröket biztosít.

Speciális Csoport

A tanácsadói feladatok ellátása Győr és Győr járás területére kiterjedően a Speciális Csoport keretében valósul meg. A szolgáltatások igénybe vételének standard helyszíne Győr. Amennyiben az ügyfél önerőből vagy a település segítségével (pl. falugondnoki szolgálat) nem tudja megoldani, hogy a speciális szolgáltatásokat Győrben vegye igénybe, úgy az intézmény a szolgáltatást a helyi családsegítővel való egyeztetést követően a településen biztosítja.

A szakmai feladatok specifikumait figyelembe véve a Speciális Csoport feladatait négy további szempont szerint strukturálja: szaktanácsadói szolgáltatások, terepen végzett szociális szolgáltatások, közösségi terekben nyújtott információs tevékenység, tanácsadás, csoportos foglalkozások és szabadidős programok szervezése, valamint ügyelet és készenléti szolgálatok. A Speciális Csoport több pályázati támogatású szolgáltatás és projekt megvalósításában működik közre együttműködő partnerként és konzorciumi tagként.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja a szabadidejüket az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek speciális segítése (információnyújtással, tanácsadással, segítő beszélgetéssel),

illetőleg a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, segítése, szükség esetén hatósági eljárás kezdeményezése. A Speciális Csoport 4 tanácsadója látja el az utcai- és lakótelepi szociális munkára delegált feladatokat. 2018-ban az utcai- és lakótelepi szociális munkához sorolható, az iskolai időben az utcán csellengő, kallódó fiatalok felkutatásában érintett eredményes tevékenységek száma 71 volt.

Az utcai szociális munkások egyéb, közösségi feladataikban való aktivitásukat jelző mutatók indikátora 894 (halmozott adat).

Kórházi szociális munka

A kórházi szociális munkát a Petz Aladár Megyei Oktató Kórházzal kötött együttműködési megállapodás alapján 2 fővel látja el a CSGYK, így a helyettesítés is megoldott. A szakemberek feladata – a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel, illetve az egészségügyi személyzettel együttműködve – a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése, valamint a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. §. (2) bekezdése szerint szükséges intézkedések megtétele. A CSGYK az illetékessége alá nem tartozó gyermek esetében jelzéssel él az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ felé.

2018-ban speciális tevékenységek keretein belül összesen 111 érintett személy ellátására került sor 767 alkalommal (halmozott adat).

Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása. Szakmai munkaként konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása.

2018-ban összesen 159 érintett gyermek és szülő vette igénybe a Kapcsolattartási Ügyelet nyújtotta gyermekvédelmi szolgáltatást.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat célja a CSGYK nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő tanácsadás és tájékoztatás, telefonon történő segítségnyújtás. A szolgálatot egy, az ügyeleti időközön kívül elérhető telefonszámon lehet hívni. A készenlétkben dolgozó családsegítők és esetmenedzserek heti váltásban látják el a feladatot. A telefonhívás alatt feltárt problémáról, valamint a hívás tartalmáról feljegyzés készül. A hívást fogadó szakember szükség esetén, valamint lehetőség szerint a másnap reggel ügyeletos irodába irányítja a hívót, és erről tájékoztatja az ügyeletet ellátó területi irodát.

2018-ban az év minden napján biztosított elérhetőség (készenlét) mellett 39 hívást regisztráltak, kiemelt feladatként kezelik november és március között – az ún. kihűléses protokoll alapján – történő eljárást.

Pszichológiai tanácsadás

A CSGYK rendszeres és folyamatos pszichológiai megsegítést biztosít a hozzá forduló gyermekek és családjuk részére. A pszichológiai tanácsadást az intézmény a jelenlegi kapacitásaival a járás egészére vonatkozóan nem tudja maradéktalanul biztosítani a szakember hiány miatt (státusz rendelkezésre áll).

2018-ban a szolgáltatást 179 személy vette igénybe, a tanácsadók összesen 374 ülést tartottak számukra.

Jogi tanácsadás

A tanácsadó a feltett jogi jellegű kérdésekre válaszol, levelek írásában, iratok megszerkesztésében nyújt segítséget, szerződések ügyvédi megszerkesztésére, illetve bíróság előtti jogi képviselőre a tanácsadás keretein belül azonban nincs lehetősége.

Szintén a járásra kiterjedően 185 igénybe vevő összesen 186 alkalommal részesült jogi tanácsadás keretében támogatásban 2018 során.

Fejlesztőpedagógiai tanácsadás

A CSGYK-ban dolgozó két fejlesztőpedagógus a 3–14 éves korú gyermekek pedagógiai és korrekciós fejlesztését végzi, vállalkozói szerződéssel. A fejlesztés a megelőzést, korrekciót és a tehetséggondozást is magában foglalja. A pedagógusok egyéni fejlesztési terv alapján dolgoznak.

2018-ban 24 érintett gyermek számára 562 órában nyújtottak gyógypedagógiai fejlesztést.

Mediáció

Az esetkezelések során felmerülhetnek olyan konfliktusok, amelyek rendezésére a CSGYK-ban dolgozó képzett mediátorok bevonására van szükség. A mediátor segíti a feleket a kölcsönösen elfogadható egyezség elérésében. A CSGYK 6 speciális képzéssel rendelkező családsegítő, ill. esetmenedzser munkatársa látja el szükség esetén a feladatot. 2018-ban összesen 11 alkalommal indult mediációs eljárásban 22 érintett fél kérte és vette igénybe a CSGYK szolgáltatását.

Sziget-kék Közösségi Tér

A Közösségi Térhez kötődően megvalósuló programok és csoportok palettája folyamatosan bővül, struktúrája változásokon megy át, alkalmazkodva a látogatók igényeihez, szükségleteihez. Az elmúlt években indított képességfejlesztő és iskola-előkészítő foglalkozások rendkívül népszerűnek bizonyultak, látogatottságuk stabilan magas volt. Folytatatták azokat a programokat és csoportokat is, ahol a Közösségi Teret látogató családok megjelenés száma azt indokoltá tette. Növekedett azon alkalmak száma, valamint látogatottsága, amelyek helyszíne az épület körül ölelő Közösségi Kert volt. 2018. évben összesen 5 héten át zajlott nyári napközis foglalkozás a Közösségi Térben, mely programok lebonyolításában szintén nagy szerepet játszott a Közösségi Kert területe. A Közösségi Térnek évek óta fontos programja a pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok számára szervezett csoportfoglalkozás. Tovább nyitottak a nyugdíjas korosztály elérése érdekében, generációkon átívelő programok szervezésével, amelyek célja elsősorban az idősebb korosztály edukációja.

Közösségi Kávézó

A Közösségi Kávézó a Marcalvárosi aluljáróban működő adománykávézó, amely teret és lehetőséget biztosít a lakosság számára a közösségi élmények erősítéséhez, a különböző tematikájú csoportfoglalkozások megszervezéséhez. Ennek az elvnek megfelelően minden korosztály számára programokat biztosít, és a hely adottságaihoz mérten a különböző érdeklődési körrel bíró vendégek igényeit is igyekszik kielégíteni. A Kávézó hétfőtől csütörtökig, naponta 10.00–18.00 óráig, pénteken 10.00–15.00 óráig tart nyitva, de előzetes megbeszélés, igény alapján akár a szombati nyitva tartás is megoldható.

Ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatás

Az ifjúsági információs és tanácsadó iroda alacsonyküszöbű, humánszolgáltató ellátás, amely alapellátás jellegű információs és tanácsadó, valamint azokat kiegészítő segítői szolgáltatásokat nyújt elsősorban fiatalok számára az Európai Ifjúsági Információs Karta alapelvei szerint. 2018-ban a HÍD Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodában 799 szakmai tevékenység során 2353 személy részesült anonim ellátásban tanácsadás, segítő, támogató beszélgetés és információ nyújtás keretében.

Információs és Koordinációs Pont, fogyatékosügyi tanácsadás szolgáltatás működtetése

Az intézmény együttműködésben áll a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft-vel az EFOP-1.9.2. - VEKOP-16-2016-00001 kódszámú „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. projekt megvalósítása terén. Az intézmények közötti megállapodás keretében 2018 áprilisa óta két fogyatékosügyi tanácsadó dolgozik a Közösségi Tér épületében kialakított IKOP irodában (Információs és Koordinációs Pont). A tanácsadók fontos feladata csoportok, klubok szervezése és bonyolítása, de rendszeresen koordinálják a résztvevők és más szakterületről meghívott szakemberek megjelenését is.

2018-ban a szolgáltatás nyújtotta lehetőségeket 260 érintett személy vette igénybe. A szolgáltatás várhatóan 2019-ben logopédiai tanácsadással és beszéd- és nyelvi fogyatékos felnőtt személyek számára nyújtandó terápia biztosításával bővül.

„Nők a családban és a munkahelyen” Álláskeresési és motivációs csoportfoglalkozás

A Kommunió Alapítvánnyal (Szülők Háza) együttműködésben az EFOP-1.2.9-17 „Nők a családban és a munkahelyen” álláskeresési és motivációs csoportfoglalkozással egybekötött fejlesztő gyermekfelügyelet biztosítását vállalta az intézmény egymást követő öt tréning megvalósításával. A csoport célja az inaktív (de aktív korú), munkára képes emberek ismereteinek felfrissítése a munka, a munkaerő-piac világába való újbóli bekapcsolódás és motivációs szintjük növelése érdekében. 2018-ban a 7 alkalmas tréning 10 résztvevővel megvalósult, és az elkövetkező 2 évben további 4 csoport lebonyolítását vállalták.

Köznevelési csoport

2018. szeptember 1-től a Gyvt. 40. § (2) bekezdés a) és ag) pontjában előírtaknak eleget téve a CSGYK a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő, önálló egyéni és

csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek során biztosítja az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet. Az óvodai- és iskolai szociális segítők feladatukat Győrben és a Győri járás területén látják el, a győri és járási köznevelési intézményekbe beiratkozott gyermekek körében. Munkájukat elsősorban a köznevelési intézményekben, vagy azokhoz köthető, egyéb helyszínen végzik.

A CSGYK a szolgáltatás bevezetése évében, illetve a továbbiakban minden tanévet megelőzően adatgyűjtést és szükségletfelmérést végez az érintett köznevelési intézmények körében, a szolgáltatás megfelelő szakmai kialakítása, illetve szükség szerinti átalakítása céljából.

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenysége a köznevelési intézményekben megjelenő problémák és szükségletek alapján került meghatározásra, kiválasztásra, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és a köznevelési intézmény már meglévő gyakorlatát, szolgáltatásait. A köznevelési intézmények és a CSGYK közötti együttműködés részleteit az együttműködési megállapodások tartalmazzák. Munkájuk kiemelt célja a prevenció és a gyermekvédelmi és köznevelési intézmények közötti együttműködés hatékonyságának növelése. Szakmai tevékenységüket egyéni és csoportos foglalkozások, valamint közösségi szociális munka formájában végzik, továbbá segítik és koordinálják a köznevelési intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi feladatainak ellátását.

A feladat létjogosultságát jól tükrözik a 2019-es statisztikai adatok:

tevékenységek jellege	tevékenységek száma	gyermek			felnőtt
		óvodás	ált. isk.	közép isk.	
csoportos	1260	6621	8783	3614	808
egyéni	1082	46	382	274	287
közösségi	137	1011	2023	4198	1833
szakmai konzultáció	2283	0	0	0	1837
Összesen:		26952			4765

Forrás: CSGYK

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, fejlesztések, eredmények

- Az intézmény előző két évében a fejlesztési irányokat és kihívásokat erőteljesen meghatározta az ágazatirányítás által a Család- és Gyermekjóléti Központokhoz rendelt feladatok helyi szintű realizálása. Cél volt, hogy ezekre a feladatokra időben felkészüljön az intézmény és stabil szakmai háttérrel, kidolgozott módszertannal tudjanak a feladatok beágyazódni a város, illetve a járás szociális ellátórendszerébe.
- Az iskolai szociális munka kibővítése és működtetése jelentette a legjelentősebb változást az intézmény feladatstruktúrájában. A helyi szükségletekre felfigyelve az intézmény több mint egy évtizede segíti a köznevelési intézmények gyermekvédelmi munkáját. A Gyvt. 40. § (2) bekezdés e) pontja konkrétan nevesítette a feladatot, amelyet akkor még az intézmény családsegítő, családgondozó, tanácsadó munkakörben dolgozó munkatársai láttak el, fő tevékenységük kiegészítéseként. Az

egyre növekvő igényeknek megfelelően 2016-ban két tanácsadó már elsődleges feladatként végezte az óvodai- és iskolai szociális tevékenységet, ezen kívül megkezdődött az EFOP-3.2.9-16 „Óvodai és iskolai szociális tevékenység fejlesztése” pályázat előkészítése. Az intézmény sikeres pályázatának köszönhetően projekt keretében 2017. október 6. és 2019. április 6. között kilenc köznevelési intézményben, két szociális segítővel indulhatott el az a pilot program, amelynek tapasztalatai megalapozták az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység átfogó bevezetését. A projekt sikeresen lezárult, tapasztalatai nagyban hozzájárultak a 2018. szeptember 1-től induló, teljes járásra kiterjedő feladat sikeres indításához, illetve bekerültek a bevezetést segítő minisztériumi szakmai ajánlásba is. 2018 szeptemberétől fokozatosan épült ki az óvodai- és iskolai szociális segítők teljes járásra kiterjedő hálózata. 2019 őszére csaknem teljes létszámmal működik a csoport, a köznevelési intézmények 95%-ban elindult a segítő tevékenység, a fennmaradó intézményekben pedig elindult az együttműködés előkészítése. A feladat nem csupán emberi erőforrás fejlesztést, de technikai, tárgyi fejlesztést is jelentett: az óvodai- és iskolai szociális segítők háttér munkáját a Magyar u. 1. szám alatt kialakított irodaépület biztosítja, a járási intézmények gyorsabb elérését két gépjármű könnyíti meg.

- A győri Információs és Koordinációs pont 2018. április 1-jén kezdte meg működését az intézmény keretein belül, a Sziget-kék Közösségi terének irodájában. A kezdeti nehézségek, és a lassú beindulás ellenére az intenzív, rendezvényeken történő megjelenés miatt, egyre ismertebb lett a szolgáltatás. A fogyatékos pont egyedisége abban rejlik, hogy nem specifikusan csak egy fogyatékosági területet fed le, hanem globálisan nézi az összes problémát és ehhez tud azonnali válaszokat adni. A szolgáltatás célja és eszköze is összhangban van az intézmény hitvallásával, ezért fontos, hogy a projekt lezárulása után 2021. április 1-től önálló feladatként tudják átvenni ezt a szolgáltatást, hogy hosszú távon folytathassa az intézmény ezt a rendkívül hiánypótló tevékenységet.
- A szociális diagnózis jogszabályi bevezetésével megerősödött a diagnózis szerepe, felvételének körülményei meghatározásra kerültek. Az alkalmazása során körvonalazódott, hogy a szociális diagnózis arra ad lehetőséget, hogy az adott személy problémája ne csak a szociális ellátórendszerben feltérképezett segítségnyújtással valósulhasson meg, hanem számba veszi azon egyéb tényezőket is, amelyek ágazaton túli megoldási módokat feltételeznek, legyen az egészségügyi, foglalkoztatási stb. körülmény. A szociális diagnózis gyakorlati alkalmazása során felmerülő nehézségek, problémák, dilemmák egyértelműen azt mutatják, hogy bár a jogszabályi bevezetés megtörtént, ennek a szakmai eszköznek a gördülékeny és hatékony alkalmazáshoz, valamint az ágazaton belüli együttműködésekbe történő beillesztéséhez még hosszabb időre van szükség.

Szakmai fejlesztések, elképzelések, kihívások

- A szünidei napközbeni gyermekfelügyelet biztosításának feladata 2018 őszén került az intézmény feladatkörébe, amelynek keretében a CSGYK óvodai- és iskolai szociális segítői a tanítási szünetekben felügyeletet biztosítanak azon iskolás korú gyermekek számára, akik szülei munkahelyi elfoglaltságuk miatt vagy szociális helyzetükből adódóan a tanítási szünetben a gyermek felügyeletét, étkeztetését nem tudják megoldani. Az étkeztetést a tanítási időben biztosított étkezéssel azonos módon, a Gazdasági Működtető Központ biztosítja. 2019 őszén kétszer annyi gyermek veszi

igénybe a szolgáltatást, mint 2018-ban. A felügyelet rendszeres biztosításával az igénybe vevők számának jelentős növekedésére lehet számítani a következő években. A feladat tervezhetősége, gördülékeny megvalósítása érdekében szükséges egyrészt az igénybevétel feltételeinek pontosítása, másrészt a gyermekek korának, szükségleteinek, biztonságos felügyeletének megfelelő helyszín, tárgyi feltételek kialakítása. A speciális szükségletű, integráltan nem nevelhető gyermekek megfelelő ellátása érdekében a társintézményekkel való együttműködés kereteinek kialakítása nélkülözhetetlen. A napközbeni gyermekfelügyelet feltételeinek pontosítása, lehetőség szerint önkormányzati rendeletben való szabályozása a következő két év feladata.

- A szociális diagnózis által meghatározott ellátások iránti szükségletek, valamint az elérhető ellátások, szolgáltatások összekapcsolásnak elengedhetetlen feltétele egy teljes körű szociális térkép elkészítése, amely naprakész és elérhető formában tartalmazza – mind a diagnózist készítő esetmenedzser, mind a családdal dolgozó szakemberek számára – mely szolgáltatónál, milyen feltételekkel, milyen tartalommal stb. vehető igénybe egy-egy ellátás, szolgáltatás.
- A CSGYK – mint a Győr Járás területén működő legnagyobb gyermekvédelmi és családsegítő intézmény – mindig is feladatának tekintette és felelősséget érez a jövő szociális szakembereinek felkészítésében, a folyamatos gyakorlati tudás átadásában, a színvonalas elméleti és gyakorlati ismeretek egyensúlyára törekvő oktatás megalapozásában. Ennek érdekében, valamint az ágazatot érintő humánerőforrás hiány egyik megoldási alternatívájaként a következő két évben, pilot program keretén belül – a Széchenyi István Egyetemmel partneri együttműködésben – vesz részt a duális képzés szociális területen történő bevezetésében, egyúttal a hallgatók/leendő szakemberek szakma iránti elköteleződésének kialakításában.
- Városi szinten szükségessé vált a kihülés veszélye miatt egészségügyi ellátásba került személyek szociális szolgáltatásának megszervezése érdekében protokoll kidolgozása. A protokoll kidolgozása helyi szinten azért szükséges, hogy gyors, hatékony és azonnali megoldást tudjon biztosítani azon ügyfelek számára, akik ügyében az egészségügyi szolgáltató a kihülés veszélyét jelzi saját otthonában. Ehhez más szolgáltatók bevonása és együttműködése szükséges (katasztrófavédelem, hajléktalan ellátás).
- Közösségi tér kialakítása Győr-Újváros területén az előző két évben nem valósult meg. A városrészben létrehozandó közösségi tér iránti igény azonban fennáll. A hátrányos helyzetű csoportok célzott felzárkóztatása érdekében a CSGYK folytatja, és lehetőség szerint kibővítené a már megkezdett munkát Győr-Újváros városrészben. A program megvalósulása esetén célul tűzi ki a szegénység, a társadalmi és munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítását, valamint a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése érdekében a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációját, másrészt a városrészbe költöző kisgyermekes családok számára családösszetartó, preventív programok megvalósítását is szolgáltatásai körébe emelné.

VI. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL ELLÁTÁSI SZERZŐDÉSSEL BIZTOSÍTOTT KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOK

1) Pszichiátriai betegek nappali ellátása - Baptista Szeretetszolgálat

Az intézmény a Ladik utcában 2010. június 15. napján nyitotta meg kapuját az ellátottak számára, akik győri lakóhellyel rendelkező felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdő emberek. Az épület berendezése, eszközei folyamatosan bővülnek, megtörtént az épület belső tisztasági festése, a mosogatógép és az elektromos tűzhely cseréje. Az udvarrendezés és az életveszélyessé vált melléképület lebontása a következő időszak jelentős munkája lesz. A két főállású munkatárs – egy intézményvezető és egy terápiás munkatárs – mindent megtesz az ellátottaknak nyújtott programok bővítéséért (meseterápia, örömtánc, Lélekoldó-klub) az intézmény népszerűsítéséért, külső kapcsolatainak szélesítéséért.

Az intézmény 15 fő számára tud napközbeni, változatos elfoglaltságot biztosítani. A gondozottak életvezetési problémákkal, megromlott egészségi állapottal, gyógyszerekkel kapcsolatos fenntartásokkal, nehézségekkel, függőségekkel küzdenek. Jellemzőjük a zárkózott, családostól, kilátástalan magatartás, munkanélküliség, munkakeresés, párkapcsolat hiánya, párkeresés, családi konfliktus, a család diszfunkcionális működése, illetve egyéb jellegzetes pszichés problémákból adódó mindennapos gondok.

Az intézmény folyamatosan 100%-os kihasználtsággal működik, kiemelt célja az ellátottak szociális kompetenciájának a javítása, közösségbe történő re-integrálása, a szolgáltatás minél szélesebb körben történő megismertetése az érintettekkel, hozzátartozóikkal.

2) Gyermek és családok átmeneti ellátása - Szt. Cirill és Method Alapítvány

Az intézmény 2001. február 1. napjától rendelkezik működési engedéllyel, s e nappal nyitotta meg kapuit a rászorulóknak előtt. Összesen 40 fő ellátását biztosítja, 28 főt a Családok Átmeneti Otthonában, 12 főt pedig Gyermek Átmeneti Otthona részen (3-tól 18 éves korig).

A családok számára a jogszabályi előírások szerint lakhatást, gyermekkel együttes elhelyezést, megállapodásban foglalt teljes, otthonoszerű ellátást nyújt, illetve közreműködik – a szociális munka eszközeivel és a szociális munka etikai kódexét betartva – komplex családgondozást végezve a család otthontalanságának megszüntetésében. Ezen túl azonban az intézmény arra is törekszik, hogy a családok önállóságát fokozza, önellátásukat elősegítse.

A Családok Átmeneti Otthonában 2017. év folyamán összesen 28 család 47 gyermekkel, 2018. évben 26 család 48, míg ez év első félévében 18 család 32 gyermekkel vette igénybe a szolgáltatást. A beköltözés okai között a hajléktalanná válás, az elégtelen lakhatási körülmények és az anyák bántalmazása a meghatározó, továbbra is jellemző a problémák halmozódása.

A szülő nélkül érkező gyermek számára az otthon teljes körű ellátást biztosít, valamint a gyermek családba történő visszahelyezésére törekszik, szintén a szociális munka eszközeit felhasználva.

A Gyermek Átmeneti Otthonában 2017. évben 23 gyermek, 2018. évben 12 gyermek, míg ez év június 30-áig 8 gyermek vette igénybe a szolgáltatást.

Az intézmény személyi feltételei a jogszabályi előírásoknak megfelelőek, munkatársai 100%-ban szakképzettek. Jelenleg egy betöltetlen munkakör van az intézménynél, az ágazatra

jellemző létszámhiányt érzékelik, de kevésbé, mint más területeken, a szakmai munkát nem veszélyezteti.

A szolgáltatások színvonalának javítása érdekében több pályázaton is részt vettek, sikeresen és eredményesen. Öröndetes, hogy továbbra is több cég és magánszemély támogatja anyagiakkal, tárgyi adományokkal és önkéntes munkával az intézményt, valamint a szakmaközi együttműködések is zökkenőmentesek. Terveik között szerepel az intézmény szélesebb nyilvánossággal történő megismertetése, hogy az átmenetileg nehéz helyzetbe került családok pontos információval rendelkezzenek az ellátásról. Legnagyobb gondot a kiléptetési feltételek megteremtése okozza, mindent megtesznek a továbbiakban is az olcsóbb lakhatási lehetőségek felkutatására, amelynek érdekében a környező kistérségek képviselőivel tervezik megerősíteni kapcsolatrendszerüket.

3) Halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat

10 fő halmozottan sérült ellátása a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Fogyatékosok Napközi Otthonában az 1999. évben megkötött ellátási szerződés alapján történik. Az ellátás célja az ellátást igénybe vevő rehabilitációja, rehabilitációja, integrációja, re-integrációja.

A súlyos, halmozottan sérült ellátottak gondozása két teremben történik, míg gyógypedagógiai fejlesztésükre egy külön foglalkoztató helyiség is rendelkezésre áll. Az idei évben látványosan megújult az épület udvara önkéntesi támogatással, amely így a szabadidős tevékenységek kulturált helyszínéül is szolgálhat a jövőben.

A szolgáltatás személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a jogszabályi előírásnak, a gondozói munka nagyon magas színvonalú, amely különös jelentőséggel bír az ellátotti csoportnál. A szakmai munka színvonalát emeli és komplexebbé teszi, hogy a feladatellátásba külső, önkéntes munkát végző szakemberek is bekapcsolódnak.

A férőhelyek kihasználtsága 100%-os, ennek következtében 1–2 fős várólista alakult ki.

A Szeretetszolgálat mindent megtesz a tárgyi feltételek javítása érdekében, de továbbra is kiemelt cél az épület nyílászáróinak cseréje, az elektromos- és fűtésrendszer felújítása, a hőszigetelés megoldása.

4) Szenvedélybetegek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat

2018. június 2-án kezdte meg működését hiánypótló szolgáltatásként az Amadé László utca 1. szám alatt, majd szeptembertől a Munkácsy Mihály utca 20. szám alá költözött a szolgáltatás, ahol az infrastrukturális feltételek teljes mértékben kielégítik az igényeket – tanácsadó szoba, csoportszoba, fogadótér stb.–, valamennyi tárgyi feltétel teljes körűen rendelkezésre áll. Mivel egy új szolgáltatásról van szó, mindent megtesznek a szolgáltatás szakmai körben történő népszerűsítésére, megismertetésére az érintett ellátotti körhöz történő eljuttatás érdekében.

A szolgáltatás szakmai eredményességéről történő beszámoló a következő koncepció készítése során válik relevánssá.

VII. IDŐSEK GYŐRBEN

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata megkülönböztetett figyelmet fordít a Győrben élő idősök helyzetének figyelemmel kísérésére, életminőségének javítására. Ezt alátámasztja, hogy a 2010-ben készült Idősügyi Nemzeti Stratégiát megelőzően a győri önkormányzat már 2007 óta rendelkezik az idősök életminőségének javítását célzó koncepcióval, amelyet ötévente megújít. A városnak az idősök érdekében a kötelező feladatokon túl kifejtett tevékenységét ismerte el a szakminisztérium „Idősbarát Önkormányzat” címmel először 2010-ben, majd 2018-ban is.

Az önkormányzat Győr városban magas színvonalú szociális ellátórendszert működtet. Nagy hangsúlyt fektet az alapszolgáltatásokra, elősegítve azt, hogy az idősök minél tovább otthonukban maradhassanak. A tendencia szerint egyre növekszik az idősök, különösen a 80 év feletiek aránya Győrben, ami fontos eredmény, de egyben növeli a bentlakásos szolgáltatások iránti igényt is. Az EESZI mellett egyre nagyobb részt vállalnak a szociális gondoskodásból az egyházi és civil szervezetek is. 62 civil nyugdíjas klub működik a városban, amelyekből 52-t az Arrabona Városi Nyugdíjas Egyesület, 10-t a Polgári Nyugdíjas Szövetség fog össze.

2006-ban elkészült a Győrben élő 50 év feletti lakosság egészségi állapotáról szóló első jelentés, az Idősök egészségképe. Erre a helyzetfelmérésre alapozva fogalmazódott meg az Idősök életminőségének javítását célzó koncepció 2007-ben. A koncepció célkitűzéseinek és feladatainak végrehajtását a 2007-ben megalakult Győr Városi Idősügyi Tanács segíti, amely az önkormányzat idősöket érintő döntéseinek előkészítésében, végrehajtásában, az idősök érdekeinek hatékony képviselésében játszik fontos szerepet.

A 2020–2024-es időszakra készült Idősök életminőségének javítását szolgáló koncepció adatai alátámasztják az intézmények által vezetett statisztikákból kimutatható trendeket, szolgáltatási igényeket.

Az anyagi helyzet szubjektív megítélését tekintve általánosságban az mondható el, hogy a rossz anyagi helyzetben lévők aránya szignifikánsan csökkent.

Az időskori függőségi arány (0,53) mértéke 2011-ben csak a legjobban előregedő városrészekre (Belváros, Nádorváros) volt jellemző, jelenleg pedig ez az átlagos érték jellemzi Győrt. Az ötven feletti győri lakosok kicsit több mint egynegyede (26,8%) él egyedül, ahol az egyedüllét a kor előrehaladtával folyamatosan nő, 80 év felett már a lakosság több mint fele magányosan élőnek vallja magát a városban. Mivel az önellátás problémái nagyrészt a 75 év feletti korosztályban kezdődnek, és a teljes megkérdezett idős populációban nagyon alacsony a segítségnyújtás valamilyen formájára igényt tartók aránya, ezért a segítségnyújtással kapcsolatos válaszok vizsgálata a 70 év feletti korosztályra koncentrált. A jelenlegi ellátottak aránya és a fennálló igények között jelentős különbség van. A legnagyobb távolság az ellátottak és az igények között a bentlakásos intézményi ellátás esetében látható, illetve a haldoklóknak nyújtott ellátások területén. Ez utóbbinál öt és félszeres, míg ez előbbi esetében hat és félszeres a különbség az igények és az ellátottság között.

A legnagyobb igény a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra mutatkozik, a 70 év feletti megkérdezettek 11,2%-a élne a lehetőséggel, amennyiben módja lenne erre.

A fejlesztendő területek között a felmérésben megkérdezettek a szociális szolgáltatástervezési koncepció szempontjából releváns szociális ellátásokat az 5. helyen említették. A javaslatok

között a következők szerepeltek: férőhely, támogatások, segélyek, nyugdíjasházak létesítése, idősothonok száma, bejutási esély, várólista, korszerűsítés, bővítés, garzonlakások, otthoni ellátás.

Az új időügyi koncepcióhoz készült elemzések alapján az alábbi kihívások azonosíthatók a szociális szolgáltatások tekintetében:

- egyre többen egyedül élik meg ezt a magasabb életkort (75+), vagyis fokozódik a nagyon idős egyszemélyes háztartások száma, ami pedig a demencia-kockázat emelkedését is jelenti;
- az egyszemélyes háztartásban nyugdíjból élők nagy része így a jelen és későbbi öfenntartás érdekében vállal munkát az idősebb éveiben, ezzel kiegészítve jövedelmét;
- a meghosszabbodott életkor magával hozza a betegségeket is, a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök kiadásai megterhelik az alacsony nyugdíjból élő idős emberek (75+) fogyasztói kosarát;
- a 65 év felett várható élettartam növekedéséből, vagyis a középkor kitolódásából fakadó egészségügyi és szociális (jövedelem, munkavégzés, lakhatás, családi gondozási funkciók stb.) szükségletek és igények rohamos növekedése kikényszeríti a társadalmi gondoskodás iránti igényt, megterheli az egészségügyi és szociális alap- és szakellátást is;
- az idősek, főként az egyedül élő személyek számára elengedhetlenné vált a biztonságos élettér kialakítása, amelyre minden területen (lakhatás, szociális, egészségügyi, közbiztonság stb.) figyelmet kell fordítani.

Az elkövetkezendő időszak célja kettős: nagyon fontos életben tartani a már megvalósított, jól működő, kreatív és innovatív szolgáltatásokat, amelyek az aktív idős kor minőségi megélését támogatják. Ugyanakkor nagyon fontos prioritás, hogy stabilizálódjon az intézményeknél a munkatársi létszám. A kettő egyúttal feltételként is kapcsolódik egymáshoz: ha az alapgondozás stabilitása nem áll vissza és a szakosított ellátások kapacitáshiánya nem oldódik (kapacitást növelni is csak munkaerővel lehet), azaz a szociális szolgáltatások biztonsága elvész, az az időskori aktivitást, életminőséget is veszélyezteti.

A demencia kihívás kiemelt koncepcionális fókusz az önkormányzat időügyet érintő szolgáltatástervezési és szervezési gondolkodásában, sok irányban zajlik eszmecsere a témában jelenleg is. Az önkormányzati ellátórendszer általános felépítésétől kezdődően a kifejezetten demens ellátással foglalkozó szociális alapszolgáltatásokon keresztül a szakosított ellátásokig rendszerszemléletű helyzetelemzés és tervezés folyik.

VIII. ESÉLYEGYENLŐSÉG

Győr városában a szociális ellátások szinten tartása és fejlesztése folyamatos feladat, amelynek középpontjában a támogatásra szoruló egyén áll. A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják.

A Szociális szolgáltatástervezési koncepció alapelveihez, céljaihoz szorosan kapcsolódik Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018–2023 (a továbbiakban: HEP). A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló HEP az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV.

törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján került kidolgozásra, továbbá a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet és mellékletei rögzítik azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésnek alapját képezik.

A HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyerekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat öt éves időtartamra fogad el, időarányos megvalósulását pedig két évente felülvizsgálja. A helyzetelemzés kitér a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szociális, foglalkoztatási, egészségügyi és lakhatási helyzetére. A feltárt problémákból kiindulva az intézkedési terv tartalmazza az elérendő célokat és az ahhoz kapcsolódó feladatokat.

Készítése során fontos elv volt, hogy a HEP kapcsolódjon és összhangban legyen az önkormányzat már meglévő fejlesztési terveivel, koncepcióival. Elfogadása a települési nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, egyéb partnerek bevonásával történt.

A korábbi HEP-ben megfogalmazott problémák jelen időszakra is jellemzőek, csak más intenzitással jelennek meg. A lakáskörülmények javítása terén fontos feladat a megfizethető lakhatási lehetőségek számának növelése, a már meglévő lakásállomány komfortosabbá tétele. A lakókörnyezet, és ezáltal a lakhatási feltételek jobbítását célzó intézkedések jövőbeni folytatása is a legfontosabb feladatok közé tartozik. Mind a szegregáció által veszélyeztetett településrészen, mind pedig a városban élő hajléktalan emberek körében erőteljesen megnövekvő kábítószer-fogyasztás elleni fellépés szintén a közeljövő feladata. Nagy kihívást jelent a szenvedélybetegség megelőzése, vagy a már kialakult betegség esetén, kezelésük kapcsán, a szűrőprogramokon való részvétel növelése.

Az elmúlt időszakban a hajlék nélküli emberek összetételében jelentős változás következett be. Életkorukat tekintve nőtt az egész fiatalok és az idősek aránya, de egyre nagyobb számban jelennek meg az ellátottak között olyanok is, akik folyamatos ápolásra szorulnak. Az elmúlt években érzékelhetően nőtt az ügyfelek körében a nők aránya, s egyre nagyobb számban jelennek meg a hajléktalan ellátásban roma nemzetiségű személyek is, akiknek a felbukkanása összefüggésbe hozható a tradicionális roma közösségek óvó-védő funkcióinak gyengülésével.

Az előző évekkel ellentétben új problémaként jelentkezett a belső migráció és a nehezen munkát találó nők megjelenése, valamint a bérezésben megjelenő foglalkoztatási szegregáció.

Folyamatos növekedést mutat az autista, a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel érintett gyermekek száma. A problémák egyre fiatalabb korban kezdődnek és az érintett családokat ez mind anyagilag, mind pszichésen nehéz helyzet elé állítja. Az autista gyermekek számának növekedése indokoltá tenné specifikus nappali intézmény kialakítást. A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is jelentős igény mutatkozik az idősek bentlakásos intézményi férőhelyének növelésére, annak ellenére, hogy az idősek önálló életvitelét, a saját otthonukban maradását segítő szolgáltatások köre az évek folyamán szélesedett.

A fentiekben említett problémák és lehetséges kezelésük kapcsán az elmúlt időszakban már számos, a célcsoport szükségleteire jól reflektáló ellátás, program került bevezetésre, így ezek folytatása, esetleges újragondolása és legfőképpen további finanszírozásuk biztosítása megoldás lehet a felsorolt problémák többségére.

IX. GYŐR-MOSON SOPRON MEGYE ÁLLAMI FENNTARTÁSBAN MŰKÖDŐ SZOLGÁLTATÁSI RENDSZERE

A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről a 2011. évi CLIV. törvény rendelkezik. A törvény 2. § (1) bekezdése értelmében a megyei önkormányzatok vagyona és vagyoni értékű joga, a megyei önkormányzatok fenntartásában levő intézmények, azok vagyona és vagyoni értékű joga 2012. január 1. napjától állami tulajdonba kerültek.

Ezáltal 2012. január 1. napjától a megyei önkormányzat által 2011. december 31. napjáig fenntartott szociális intézményekkel kapcsolatos alapítói, fenntartói jogok és kötelezettségek a Kormány által rendeletben kijelölt szerv, a Győr-Moson-Sopron Megyei Intézményfenntartó Központ (a továbbiakban: MIK) hatáskörébe kerültek.

A MIK fenntartásába négy szociális intézmény került, a Dr. Piróth Endre Szociális Központ Táplánypuszta, a „Gondoskodás” Rábaközi Szociális Központ Pásztori, az Időskorúak Otthona Nagylózs és a Fogyatékosok Otthona, Sopron.

A MIK 2013. március 31.-én a SZGYF-be történő beolvadással megszűnt, a MIK általános és egyetemleges jogutódja lett.

Az SZGYF Győr-Moson-Sopron Megyei Kirendeltsége 2013. április 1. napjától kezdte meg működését. A Kirendeltség illetékességi területéhez tartozó szociális intézmények köre bővült – 2013. évben Ágfalva és Zsira, 2014. évben a Fogyatékosok Átmeneti Gondozóháza (FÁG) került át, így 7 szociális intézmény és 3 gyermekvédelmi intézmény tartozott a fenntartásába.

AZ SZGYF **2016. november 1. napjától** szociális intézményi integrációt hajtott végre, ennek eredményeként a korábbi 7 szociális székhely intézményből – Dr. Piróth Endre Szociális Központ (Táplánypuszta), „Gondoskodás” Szociális Központ (Pásztori), Időskorúak Otthona, Nagylózs, Fogyatékos Gyermek Otthona (Sopron), Flandorffer Ignác Szociális Intézmény Sopron, Pszichiátriai Betegek Otthona Ágfalva, Fogyatékosok Otthona, Zsira, Fogyatékosok Átmeneti Gondozóháza (Győr) – **3 szociális székhely** intézmény jött létre az alábbiak szerint:

1. Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ (a továbbiakban: Alpokalja SZK) - 9400 Sopron, Tómalom u. 23. - székhely intézmény

Telephelyek:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Ágfalva
9423 Ágfalva, Ágfalva-liget
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Zsira
9476 Zsira, Rákóczi Ferenc u. 12.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Opál Lakóotthon
9476 Zsira, Fő u. 1.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Rubin Lakóotthon
9476 Zsira, Flórián u. 54.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Peresznye
9734 Peresznye, Erdősor 1.

2. Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ (a továbbiakban: Gondoskodás SZK) – 9311 Pásztori, Alsó u. 39-41. - székhely intézmény

Telephelyek:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Nagylózs
9482 Nagylózs, Zrínyi u. 2.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Csáfordjánosfa
9375 Csáfordjánosfa, Béke u. 17.
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Jobaháza
9323 Jobaháza, Kossuth Lajos u. 8.

3. Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ (a továbbiakban: Dr. Piróth Endre SZK) – 9086 Töltéstava-Táplánypuszta - székhely intézmény

Telephelyek:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Rehabilitációs Intézménye
9113 Koroncó-Zöldmajor
- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Átmeneti Gondozóháza
9023 Győr, Török István u. 1.

2017. szeptember 1. napjától a Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Jobaháza telephely 85 férőhellyel állami fenntartásból egyházi fenntartásba került.

2018. január 1. napjától a Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Ágfalva telephely – átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás pszichiátriai betegek átmeneti otthona 6 férőhellyel, ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás pszichiátriai betegek otthona 130 férőhellyel, rehabilitációs intézményi ellátás pszichiátriai betegek rehabilitációs otthona 10 férőhellyel – állami fenntartásból egyházi fenntartásba került.

2018. január 1. napjától a Csorna Térségi Önkormányzatok Társulása (9300 Csorna, Szent István tér 22.) fenntartásában működő Csorna Térségi Önkormányzatok Társulása Szociális Központja (9346 Magyarakeresztúr, Kossuth Lajos u. 65–67.) a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásába került, mint a Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ telephelye. A telephely neve: Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Magyarakeresztúr, 17 férőhellyel működő idősotthon, a szolgáltatás bejegyzése határozatlan idejű.

Az SZGYF fenntartása alá tartozó három szociális székhely intézményhez – a fenti változások után – kilenc telephely tartozik.

Határozatlan idejű szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel rendelkeznek:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ székhely (Sopron) – lakóotthoni ellátás,
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Opál Lakóotthon (Zsira),
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ Rubin Lakóotthon (Zsira),

- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Peresznye,
- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Átmeneti Gondozóháza (Győr),
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Magyarkeresztúr.

Ideiglenes hatályú szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel rendelkeznek, bejegyzés hatályának záró időpontja 2020. december 31 napja:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ székhely Töltéstava-Táplánypuszta,
- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Rehabilitációs Intézménye Koroncó-Zöldmajor,
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Zsira
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ székhely (Pásztori),
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Nagylózs,
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ Időskorúak Otthona, Csáfordjánosfa,
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ székhely (Sopron) ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás fogyatékos személyek otthona.

Fejlesztő foglalkoztatás a következő telephelyeken történik:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ Rehabilitációs Intézménye Koroncó-Zöldmajor,
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Zsira,
- Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Peresznye.

A szociális intézmények többsége 100%-os férőhely kihasználtsággal működik. 2018. szeptember 30. napján a Kirendeltség fenntartásában működő intézmények 1207 férőhellyel rendelkeznek, a fogyatékos ellátás férőhely száma (rehabilitáció, ápolás-gondozás, lakóotthon) 590, az idős ellátás férőhely száma 267, a pszichiátria ellátás férőhelyszáma 350. Az intézményi engedélyezett álláshelyek száma 659, a betöltött álláshelyek száma 495, üres álláshely száma: 164, üres szakmai álláshelyek száma: 107.

1. Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, az intézmény összes férőhelyszáma 428.

A székhely intézményben és négy telephelyén a fogyatékkal élő személyek ellátása biztosított. A székhely intézmény (Sopron, Tómalom u. 23.) ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás és lakóotthoni ellátás keretében a megyében élő súlyos értelmi sérült gyermekek, fiatal felnőttek gondozását végzi. A székhely intézményben a nyújtott szolgáltatás adatai: ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás - fogyatékos személyek otthona 162 férőhely, lakóotthoni ellátás - fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona 8 férőhely.

Zsira telephely, Opál Lakóotthon telephely, Rubin Lakóotthon telephely és Peresznye telephely felnőtt értelmi fogyatékos személyek ápoló, gondozó bentlakásos intézményi ellátását, ápoló, gondozó lakóotthoni ellátását, valamint a fejlesztő foglalkoztatást biztosítja. Szolgáltatási elemek: ápoló-gondozó ellátás 168 fő Zsira, lakóotthoni ellátás 8 fő Opál

Lakóotthon, lakóotthoni ellátás 10 fő Rubin Lakóotthon, ápoló-gondozó ellátás 72 fő Peresznye. Mind a székhely mind a telephelyek vonatkozásában elmondható, hogy a kérelmezők családi környezetből kerülnek az ellátásba, mivel az egyre idősödő szülők, hozzátartozók vagy hátrányos helyzetben élő családok az ellátást és gondozást nem tudják vállalni.

Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ székhely (Sopron)

A várakozók száma 2 fő, az elmúlt 3 évben a várakozó listára felkerült személyek rövid időn belül felvételre kerültek. A székhely intézményben a lakók halmozottan sérült, súlyos értelmi fogyatékosokkal élő személyek. Átlagéletkor 40 év. Ebből adódóan a szülők idősödnek, egyre kevésbé bírják azt a terhet, amelyet egy értelmi sérült ellátása jelent. Ennek következtében a lakók hozzátartozói kapcsolata (az ünnepeket az ellátottak kb. 30%-a tölti csak családi körben) és a látogatások száma is nagyban csökkent. A lakók állapota életkoruk függvényében folyamatosan romlik, így az intézménynek még nagyobb hangsúlyt kell fektetnie az ápolásra-gondozásra, a komfortérzet biztosítására. Baráti kapcsolatokat néhány lakó kivételével az értelmi akadályoztatásuk miatt nem képesek fenntartani és ápolni. Személyes kötődésük túlnyomó többségben a velük foglalkozó segítők felé irányul. Ebből következik, hogy lakók túlnyomó többségének az „otthont” az intézmény jelenti.

Győr-Moson-Sopron Megyei Alpokalja Szociális Központ, Zsira telephely, Rubin Lakóotthon telephely, Opál Lakóotthon telephely, Peresznye telephely

A jelenlegi 18 fő várakozó (előgondozásuk megtörtént) mellett a telephelyek 13 fő kérelmezőt tartanak nyilván előgondozásra. A várakozók és a kérelmezők legfontosabb szociális jellemzői: az önellátó képesség csökkenése, illetve elvesztése, mentális vagy pszichés problémák, a család ellátó képességének a csökkenése, illetve elvesztése, jövedelmi, megélhetési okok, és lakhatással kapcsolatos problémák. Ellátotti összlétszám 252 fő, ebből Zsira telephely 162 fő, Peresznye telephely 72 fő, Opál lakóotthon telephely 10 fő, Rubin lakóotthon telephely 8 fő. Zsira telephely, Opál, Rubin Lakóotthon telephelyek és Peresznye telephely tekintetében a fővárosi illetékességű felnőtt értelmi sérült személyek felvételére kerül sor, a telephelyek nem töltenek be jelentős szerepet a helyi szociális ellátórendszerben.

Az intézményrendszer korszerűsítésének irányai, tervei

Az EFOP 2.2.2-17 intézményi ellátásról a közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése, az intézmény férőhely kiváltás című pályázat keretében az intézménynek lehetősége nyílt a Peresznye telephely teljes kiváltására (72 fő lakó) öt különböző településre, 6 támogatott lakhatást biztosító 12 fős házba történő kitagolásával. A telephely teljes körű kiváltásával, profilváltást követően tartós bentlakásos idősellátás, valamint további szolgáltatások bővítését is tervezi az intézmény (alapszolgáltatások). A szakosított idősellátás, valamint a fogyatékos személyek nappali ellátása Peresznye telephelyen kerül kialakításra. A lakók támogatott lakhatásba történő költözése a jövő év végéig várható. Fontos a jelenleg is működő fejlesztő foglalkoztatás további fejlesztése és bővítése. A székhely intézmény (Sopron) lakói 24 órás ellátást és felügyeletet igényelnek, ezért jövőbeli ellátásuk lakócentrumok kialakításával realizálható. A székhely intézmény lakói súlyos egészségkárosodásuk miatt munka jellegű foglalkoztatásra nem képesek, valamint támogatott lakhatásba történő kitagolásuk sem megoldható. A megyében működő állami fenntartású szociális intézmények kimagasló színvonalon teljesítették szakmai munkájukat, a szervezeti változásoknak, a társadalmi folyamatoknak és azok hatásainak pozitív és humánus szemlélettel, maximális odaadással igyekeztek megfelelni.

2. Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ, az intézmény összes férőhelyszáma 369.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Gondoskodás Szociális Központ egy székhelyen és három telephelyen nyújt szakosított bentlakásos ellátást. A Pásztori székhelyen 102 fő, 18. életévét betöltött, felnőtt korú, középsúlyos, súlyos értelmi és más fogyatékoságban szenvedő, önálló életvitelre képtelen, gondnokság alatt álló, folyamatos ápolást igénylő személyek ápolása és gondozása folyik. A Nagylózs telephely 200 fő, a Csáfordjánosfai telephely 50 fő, a Magyarkeresztúri telephely 17 fő, összesen: 267 fő idős ember ápolását és gondozását látja el.

A nyújtott szolgáltatás idősek tartós, ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos otthona demens részleggel, ápolási és szakápolási tevékenység. Pásztori székhelyen a lakók átlagéletkora 45 év, Nagylózs telephelyen 74 év, Csáfordjánosfán 73 év, Magyarkeresztúron nőknél 84 év, férfiaknál 78 év. Ennek következtében a gondozási szükségletet több esetben felül kell vizsgálni állapot rosszabbodás miatt. A lakók 80%-a többféle krónikus betegséggel küzd, az ellátottak 70-75%-nál előfordul cardiovascularis betegség, magas vérnyomás, szívbetegség, mozgásszervi betegség, ízületi problémák. Fontos feladat a meglévő betegségek és azok szövődményei kialakulásának a késleltetése. Jellemzően rossz egészségi állapotban lévő betegek kérik felvételüket, jövedelmük alacsony és otthonukban egyedül élnek. Sok esetben előfordul, hogy a kórház Ápolási Osztályán vagy a Krónikus Belgyógyászati Osztályon a lehetséges ápolási időtartamot kimerítették, további gondozásuk nem megoldott, azonban az állapota miatt felügyeletre szorul. Jellemző, hogy a hozzátartozóikkal a kapcsolataikat jórészt elveszítették, új kapcsolatot kiépíteni nem tudnak, illetve az önkormányzat házi segítségnyújtás keretében nem tudja biztosítani az ellátásukat.

2019. augusztus 31. állapot szerint a várakozók száma Pásztoriban 44 fő, Nagylózson 108 fő, Csáfordjánosfán 39 fő, Magyarkeresztúron 29 fő. A beutalásra várakozók száma folyamatosan nő, az intézetbe kerülés általában akkor következik be mikor a lakó fizikai, egészségi és mentális állapota nagyon leromlott. Az idős otthonban elhelyezett lakók között évről évre növekszik a demencia kórképpel rendelkezők száma.

Az intézményrendszer korszerűsítésének irányai, tervei

Az EFOP 2.2.2-17 intézményi ellátásról a közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése, az intézmény férőhely kiváltás című pályázat keretében az intézménynek lehetősége nyílt a Pásztori székhely intézmény teljes kiváltására (102 fő lakó) hat különböző településre történő kitagolással. Az új ellátási forma, szolgáltatás a társadalomba történő beilleszkedést segíti elő. Az intézmény teljeskörű kiváltásával teljes funkció és profilváltást követően tartós bentlakásos idősellátást, valamint további szolgáltatások bővítését is tervezi az intézmény (alapszolgáltatások).

3. Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ, az intézmény összes férőhelyszáma: 410 fő.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ egy székhelyen, és két telephelyen nyújt szakosított bentlakásos intézményi szolgáltatást. A Táplánypusztai székhelyen 350 fő pszicho-szociális fogyatékosággal élő, szenvedélybeteg és idős, demenciában szenvedő személyek ápoló, gondozó otthoni elhelyezése biztosított. A Koroncó - Zöldmajor telephely 50 fő enyhe- és középsúlyos értelmi fogyatékosággal élő személy számára nyújt rehabilitációs intézményi elhelyezést, a Győr, Török István úti telephelyen

pedig 10 fő értelmi és/vagy halmozottan fogyatékossgal élő igénylő átmeneti elhelyezésére van lehetőség. Az elmúlt években az integrált intézmény valamennyi szolgáltató egysége százszázalékos kihasználtsággal működött. A szolgáltatás iránti igények folyamatosan emelkednek, amelyet hűen tükröz az ellátást igénylők és a várakozók számának az emelkedése. A különböző társadalmi jelenségek, a depriváció, a jövedelmi egyenlőtlenségek, a devianciák, a családi kapcsolatok megbomlása, a munka világa, az egészségtelen életvitel mind közvetlenül hatnak a pszichiátriai betegségben szenvedő személyek számának alakulására. A pszicho-szociális és értelmi fogyatékossgal élő személyek esetében bármikor történhet olyan egészségi, mentális, pszichés állapotromlás, amelyet a család, a hozzátartozók képtelenek megoldani, így bekövetkezhet egy krízishelyzet, mely okok egyenes következményei a szociális szolgáltatások igénybe vételének a növekedése. A szolgáltatások átmeneti és kimeneti lehetőségei minimálisak a szakosított ellátásban.

Az egyes szakosított szolgáltatásokban kevés a férőhely az igénylők (kérelmezők) számához viszonyítottan, illetve az átmeneti szolgáltatások szektorában a területi illetékesség is szűkíti a potenciált. Győr-Moson-Sopron megyében a pszichiátriai betegek számára szakosított rehabilitációs intézményi lefedettség hiánya ugyancsak a várakozók és igénylők számának emelkedését generálja, hiszen választási alternatíva nélkül a pszicho-szociális fogyatékossgal élő személyek számára mindössze az ápoló-gondozó otthoni elhelyezés realizálódhat. Mindezek mellett a szolgáltatás iránti érdeklődést, az elhelyezés iránti kérelem benyújtását számos más tényező is befolyásolja. Meghatározó sok esetben, hogy van-e a környéken másik, azonos szolgáltatást nyújtó intézmény, és milyen szolgáltatáselemeket biztosít, milyen fenntartás alatt működik (állami, egyházi, magán), mennyire jó az intézmény megközelíthetősége, az akadálymentesítés megoldott-e, milyen a lakóközösség összetétele és ellátottsága. Lényeges szempont a szolgáltatásért fizetendő térítési díj összege, valamint az is, hogy a férőhely elfoglalásáig mennyi a várakozási idő. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a fenti tényezők összességében határozzák meg az intézmény esetében a szolgáltatás iránti igények alakulását.

A várakozók száma 100 fő, amely az elmúlt évekhez képest a duplájára nőtt. Az ellátottak jelentős többségét az 50 év feletti korcsoportba tartozó személyek alkotják. Pszichiátriai betegségük mellé több, krónikus belgyógyászati megbetegedés is társul, amely indokolná a szakápolói tevékenységet.

Az intézményrendszer korszerűsítésének irányai, tervei:

Figyelembe véve az ellátottak összetételét, és a benyújtott kérelmek alapján az elhelyezésre várakozók igényeit, szükség lenne a szakosított szolgáltatások bővítésére. A székhely intézményben több olyan állapotú lakó van, akiknek nem lenne feltétlenül szükséges az ápoló, gondozó otthoni elhelyezés. Állapotuknak jobban megfelelne a pszichiátriai betegek számára létrehozott rehabilitációs intézmény. Az átmeneti ellátás bővítésére mind a városban, mind pedig a térségben ugyancsak egyre nagyobb igény lenne. Az autista fiatalok átmeneti gondozóházának kialakítása sem megoldott, egyre több hozzátartozó, civil szervezet jelezte, hogy szükség lenne egy ilyen ellátási formára, de a helyszűke és a speciális szakember igény miatt nem megoldott ennél a csoportnál a megfelelő elhelyezés. Ugyanígy problémát jelent a középsúlyos és súlyos demenciával élő személyek elhelyezése is, amely figyelembe véve az elhelyezésre várakozó személyeket a jövőben is jelentős dilemmát fog indukálni.

A pszichiátriai betegségek mellett megjelenő egyre súlyosabb belgyógyászati betegségek miatt a székhely intézmény célja, hogy az egészségügyi szolgáltatás nyújtásához szükséges

működési engedély megszerzésre kerüljön, aminek jelenlegi akadálya a nagymértékű szakmai létszámhiány.

Az intézmény fontosnak tartja az egy szolgáltatón belül egyfajta lépcsőzetesség biztosítását, a szakosított ellátásokon belül több lehetőség legyen az átjárhatóságra, és ápoló, gondozó otthonba ténylegesen azok a személyek kerülhessenek, akiknek erre az ellátási típusra szükségük van. A Koroncó - Zöldmajor telephely az Emberi Erőforrás Operatív Program (EFOP) keretén belül az „Átmeneti és rehabilitációs intézmények korszerűsítésére” pályázatot nyújtott be, a pályázat alapján támogatásban részesült, amelynek célja a tárgyi feltételek biztosítása.

X. FEJLESZTÉSI TERVEK ÜTEMEZÉSE

A felülvizsgálat alapján az infrastrukturális fejlesztési tervek időbeli és költségvetési ütemezése

Szolgáltatáshoz kapcsolódó fejlesztés megnevezése	Tervezett férőhely/bővítés száma	Megvalósítás éve	Egyszeri beruházás költsége/eFt	Önkormányzatot terhelő összeg/eFt	Beruházás célja	Megjegyzés
Szalay utcában új bölcsőde építése	84/40	2020-2021	850.000	-	A biztonságos működés feltételeinek megteremtése. Korszerűtlen Kígyó utcai Bölcsőde kiváltása. Sziget és Pinnyéd városrészek bölcsődei igényének kielégítése a lakosságszám növekedése miatt.	Pályázati forrás
Kassák utcai Bölcsőde, Óvoda és EESZI MESZ épületek energetikai felújítása	-	2019-2020	276.000	106.000	A biztonságos működés feltételeinek megteremtése.	Pályázati forrás
Zöld utcai bölcsőde teljes körű felújítása	52/14	2020	425.000	108.000	A biztonságos működés feltételeinek megteremtése.	Pályázati forrás
Kálóczy téri Nyugdíjsház felvonó létesítése és a meglévő korszerűsítése, az épület teljes energetikai felújítása	-	2020-2021	114.000	95.000	A biztonságos működés feltételeinek megteremtése.	Önkormányzati költségvetés
Hajléktalanok Otthona és Átmeneti szállása átalakítása	-	2020	130.000	130.000	Határozatlan időtartamú bejegyzéshez szükséges átalakítás.	Önkormányzati költségvetés

XI. JÖVŐKÉP

Az Szt. értelmében a szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családtagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a települési önkormányzatoknak a feladata. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a folyamatosan változó jogszabályi környezetben arra törekedett a törvény megjelenésétől fogva, hogy a lakosság szükségleteit helyezze a középpontba az egyes szolgáltatások megvalósításánál. Ennek a tudatos és tervezett munkának, valamint a városban működő egyházi és civil szociális szolgáltatókkal való kiegyensúlyozott, korrekt kapcsolatnak köszönhetően a szolgáltatási rendszer Győrben kiegyensúlyozottan működik, de a szociális ágazat előtt álló legnagyobb kihívás a szakképzett munkaerő hiánya.

Szinte valamennyi szolgáltatási területen, valamennyi fenntartónál a munkaerőhiányból adódó problémák okozzák a legnagyobb nehézséget mind a vezetésnek, mind az adott területen dolgozó munkatársaknak. Ahhoz, hogy az ellátások az eddig megszokott magas szakmai színvonalon működhessenek, jelentős erőfeszítéseket kell tenni a munkaerő gazdálkodásában. Elkerülhetetlennek tűnik a bérek emelése, amelyre Kormányzati szándék nélkül helyi szinten korlátozott eszközök állnak rendelkezésre. Az innovatív megoldások alkalmazása, a projekt munkák eredményeinek beépítése a napi munkavégzés folyamatába jelentősen hozzájárul a szakmai munka színvonalának megtartáshoz, de hosszabb távon nem tudja pótolni a hiányzó munkaerőt. A koncepcióban bemutatott társadalmi, demográfiai és intézményi adatok alapján a szolgáltatási kapacitások bővítése is elkerülhetetlen.

A kihívások mellett továbbra is az a törekvés, hogy kiemelt figyelmet kapjon:

- **A meglévő szolgáltatások** jelenlegi, magas szintű működtetése, az ellátási színvonal emelését előrevetítő fejlesztési elképzelések megvalósulása.
- **Innovatív ötletek** alapján modellt értékű programok kidolgozása, lebonyolítása, a napi működésbe történő beépítése.
- **A pályázati lehetőségek kihasználása.** Ennek érdekében fontos a pályázati önrész biztosítása és az Önkormányzatnál az egyes osztályok és csoportok, továbbá az intézmények közötti szakmai együttműködés a lehetőségek maximális kihasználása érdekében.
- **A lakosság tájékoztatása.** Az intézményekben dolgozó szakemberekkel és az együttműködő civil szervezetekkel közösen, a lakossággal való rendszeres párbeszéd segítségével segíthető a szolgáltatásokról való tájékozottság.
- **A folyamatos szakmai képzés.** Az ágazathoz tartozó szakemberek képzése és önképzése elemi feltétele és egyben biztosítéka is annak, hogy a szakmával kapcsolatos kihívásoknak optimális módon lehessen megfelelni.
- **A civil és egyházi fenntartókkal való folyamatos kapcsolattartás.** A nem állami fenntartók szerves részét képezik a város szociális ellátórendszerének. Az eddigi korrekt, segítőkész együttműködés biztosítja a hatékony feladatellátást.
- **Kapacitások bővítése.** A helyzetelemzések, lakossági felmérések, az intézmények adatai és tapasztalatai alapján szükség van a kapacitások folyamatos monitorozására, és elkerülhetetlen – legjobb példa az idősek ellátásának szolgáltatásai – a kapacitások szükségletekre alapuló, folyamatos bővítése.

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálatában közreműködtek:

Bartalné Dr. Tóth Györgyi
Dr. Bakonyi Bernadett
Goricsán Melinda
Hegedűs Tímea
Kányai Róbert
Kocsis Márta
Miklósyné Bertalanfy Mária
Panker Mihály
Rákosi-Tóth Rita
Sütő Csaba